

**GOZDNO
GOSPODARSTVO**
SLOVENJ GRADEC D.D.

leto: XXXX april 2008

številka: **4**

Vihornik

Poštnina plačana pri
pošti Slovenj Gradec
Cena 2,90 €

naslovna tema

April v čebelnjaku

gozdarstvo

**Zavod za gozdove
Slovenj Gradec v letu 2007**

kmetijstvo

Uspešen zaključek tečajev

kultura in jezik

Neža Maurer

Janez Bauer

Do sedaj smo zaradi mrzlih dni več ali manj posedali pred čebelnjakom in opazovali naše ljubljenske, april pa je prvi pomladanski mesec, ko se v čebelji družini prične pravo delo.

Ob toplem sončnem dnevu, ko čebelice pridno izletavajo in prinašajo cvetni prah, lahko pogledamo v panj, kako se razvija naša čebelja družina. Najprej odstranimo opaž na zadnji steni panja in ga damo sušiti. Že iz količine kondenza na opažu ali na zadnji steni panja lahko ugotovimo intenzivnost zaleganja matice. V panjih, ki so zelo mokri, matica na veliko zalega in taka družina se naglo razvija. Druge družine malo zamujajo, a ne močijo toliko. Imajo še čas. Nato potegnemo zimsko podnico iz panja in iz drobirja na njej ugotovimo, v katerem delu panja se nahaja družina in koliko ulic zaseda. Sedaj vemo že veliko o moči družine in o zaleganju matice. Previdno potegnemo stranske sate in pogledamo, koliko zimske zaloge je še ostalo. Pred cvetenjem regrata in divje češnje ne moremo pričakovati kakega donosa medicinine v panj. Čebelje družine morajo imeti v plodišču vsak trenutek vsaj pet kilogramov zaloga. V enem polnem satu je približno dva do dva in pol kilograma medu in tako si lahko hitro izračunamo, kolikšna je zaloga v panju. Tudi ob cvete-

nju divje češnje se donos v panj ne poveča, saj je takrat v njem izredno silovit razvoj čebelje družine. Konec meseca aprila prične matica močno zalegati in poraba hrane se izredno poveča. Zato čebele marsikdaj še dodatno krmimo, sploh ob nestanovitnem vremenu in vdorih hladnega zraka. Se pa ob cvetenju divje češnje razvije gradilni nagon. Takrat čebele izredno močno izdelujejo novo satje, zato na vsako stran gnezda vstavimo satnico ali dve, odvisno od moči družine. Ob dobri paši na češnji bodo čebele že v par dneh zgradile nova sata, ki ju bo matica takoj zalegla. Tako obnavljamo satje, ki v plodišču ne sme biti starejša od treh let. Sat je zibelka in postelja čebeljega rodu. Kar pomislimo, kako se počutimo v deset let stari postelji, na premajhnem »madracu«, ki je že popacan od prejšnjih stanovalec. V novem satju se izležejo velike in zdrave čebele, ki so v ponos svojemu rodu. Zdrava in močna čebelja družina mora zgraditi čim več novega satovja, saj se tako ubrani boleznim in škodljivcem. Konec aprila ali pa v začetku maja lahko pričakujemo že prve roje.

Kar nekaj čebelarjev je od Davčne uprave Ministrstva za finance dobilo predhodni izračun dohodninske napovedi. V tem predhodnem izračunu se lepo vidi, koliko davka smo državi že plačali in koliko ga še moramo doplačati. Ob bolj

podrobnejšem pregledu pa smo čebelarji ugotovili, da moramo plačati tudi davek za subvencije v čebelarstvu, kar znaša 7,32 € po panju. Subvencije za čebele država ni dala že od leta 2004, zato smo bili čebelarji ob prejetju izračuna »prijetno presenečeni«. Ni dovolj, da je v Sloveniji pomrla najmanj tretjina vseh čebeljih družin, sedaj bomo za te družine plačali še davek na nekaj, česar sploh nismo dobili. Državi bomo plačali davek na nič in zato naj kar pohiti, dokler je še kaj čebel. Edini smo na svetu, ki plačujemo davek na čebele. Ali pa se je državi zareklo, da bi subvencijo morali dobiti, pa je odtekla kam drugam? Obdavičila jo je vseeno! V taki državi je vse mogoče. Samo čebel je vsak dan manj!

Čebelnjak čebelarskega mojstra p.d. Župjenk iz Podhomca

Silvo Pritrznik, univ.dipl.inž. gozd.

V lanskem letu smo GG Slovenj Gradec, d. d., in CMC Celje podpisali partnersko pogodbo o ustanovitvi skupnega gradbenega podjetja Koroške Gradnje. Podjetje je začelo s poslovanjem takoj po registraciji na sodišču. Vodstvo podjetja je prevzel Bogdan Kutin, ki ima dolgoletne izkušnje na področju vodenja v gradbeništvu in je svoje veščine vodenja že pokazal v GG-ju, kasneje pa v podjetju Gradnje IGEM. Tudi takrat ko je gradbeništvu šlo samo še navzdol, je dokazoval, da obvladuje razmere v tej stroki. Že v lanskem letu se mu je priključila izkušena ekipa posameznikov in sodelavcev, ki so s svojim strokovnim znanjem že v preteklosti dokazali svoje sposobnosti.

Cilj ustanovitve podjetja z vidika GG-ja je, da ostanemo povezani z gradbeno dejavnostjo, ki smo jo prekinili s prodajo poslovnega deleža Gradenj IGEM v lanskem letu. Gradbeništvu je neposredno tržno povezano z gozdarsko-lesno predelovalno dejavnostjo, s katero se ukvarjamo tako na področju gozdnih gradenj kot pri izkoriščanju mineralnega materiala in pri projektiranju. Gradbinci so pomembni poslovni partnerji tudi na področju prodaje gradbenega lesa, ki ga proizvajamo v Žagi v Otiškem Vrhu. V zadnjem času se povezujemo tudi s proizvajalcem lesenih hiš, kar je povezano z gradbeništvom v smislu infrastrukture priprave zemljišč in gradbenih del v zvezi s postavitvijo takšnih objektov.

Zelo smo zadovoljni, da smo našli skupne cilje s podjetjem CMC Celje, ki je eno najuspešnejših slovenskih gradbenih podjetij v Sloveniji in ga že nekaj let kvalitetno vodi Marjan Vengust. Njihova uspešnost se kaže z razvojnimi cilji, s

strokovnostjo, z izkušnjami na področju gradbeništvu in z občutkom za ljudi. Prepričan sem, da bodo Koroške Gradnje z njihovo podporo in usmeritvijo dosegale uspešno razvojno in poslovno pot.

Most na Ozarah

Blok v Pamečah

Zavod za gozdove Slovenj Gradec v letu 2007

Spec. Milan Tretjak, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

V letu 2007 sta bila sprejeta Nacionalni gozdni program in novela Zakona o gozdovih. Če ob tem upoštevamo še napovedane spremembe Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, bodo v celoti postavljeni novi temelji strateškega razvoja gozdarstva. Pokrajinska zakonodaja bo v primeru sprejetja gotovo vzbudila skomine po prenosu gospodarjenja z državnimi gozdovi na pokrajinski oz. regijski nivo. Vse sprejete in predvidene spremembe bodo značilno vplivale na bodočo organiziranost gozdarstva in s tem tudi na bodočo vlogo Zavoda za gozdove Slovenije. Novela Zakona o divjadi in lovstvu je bila sprejeta v februarju 2008. Spremembe v tem zakonu niso vplivale na pristojnosti Zavoda za gozdove Slovenije na področju načrtovanja, zato na področju dolgoročnih in kratkoročnih lovsko-upravljaljskih načrtih ne bo sprememb. Vloga Zavoda za gozdove Slovenije kot načrtovalca in usmerjevalca razvoja prosto živečih živali je na tem področju trdo zasidrana.

Vsi gozdnogospodarski načrti so veljavni in potrjeni na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V lanskem letu sta bila potrjena gozdnogospodarska načrta

Gozdnogospodarske enote Paški Kozjak in Pohorje, v Gozdnogospodarski enoti Dravograd smo izvedli pripravljala dela za inventuro gozdov (opisi sestojev, meritve na stalnih vzorčnih ploskvah, barvanje odsečnih mej), na Gozdnogospodarski enoti Ravne pa so bila opravljena pripravljala dela za obnovo gozdnogospodarskega načrta (barvanje odsečnih mej).

Skupno smo obravnavali 83 vlog, ki so se nanašale na presojo posegov v gozd in gozdni prostor. Pripravili smo 8 smernic in 3 mnenja o usklajenosti za načrtovanje različnih prostorskih ureditev, ki jih Zavod za gozdove Slovenije izda na osnovi Zakona o prostorskem načrtovanju ter strokovne podlage za izdelavo prostorskih planskih aktov občine Mislinja. Vloge za krčitev gozdov v kmetijske namene (5) smo obravnavali v skladu z navodili Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V primerih, ko je bilo iz lokacijske informacije jasno razvidno, da je v prostorskih aktih občine planska raba zemljišča kmetijsko zemljišče, smo speljali postopek skladno z zgoraj omenjenimi navodili. S sprejetjem novele Zakona o gozdovih je določanje krčitev za kmetijske namene do površine 0,5 ha v pristojnosti Zavoda za gozdove Slovenije.

Za vlaganja v zasebne gozdove je bilo v letu 2007 iz proračuna Republike Slovenije (nacionalni program) in EU sredstva Enotnega programskega

dokumenta (EPD 2004–2006 za leto 2007) zagotovljenih 129.257 EUR. Za sanacijo snegolomov je bilo dodatno zagotovljenih še 13.341 EUR, za

Dolina Tople v jutranjem soncu

Zaraščanje kmetijskih površin

Strojni sečnji se v naših gozdovih ne bo mogoče izogniti.

S celki posejana koroška krajina

sanacijo zasmrečenih gozdov pa še dodatnih 12.657 EUR. Za skupna vlaganja iz proračuna Republike Slovenije in iz EU sredstev je bilo tako zagotovljenih 155.255 EUR. K temu je potrebno prišteti še delež vlaganj v državne gozdove, ki ga je po pogodbi s Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov zagotovil koncesionar Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec.

Iz preglednice št. 1 sta razvidna obseg dni gojenja in varstva gozdov v preteklih letih, ki so bile opravljene v zasebnih in državnih gozdovih, ter indeks rasti v primerjavi z letom 1994. Postopno upadanje obsega vlaganj v zadnjih letih dokazuje mačehovski odnos države oziroma pristojnega ministrstva do slovenskih gozdov.

V strukturi stroškov vzdrževanja gozdnih cest je bilo največ stroškov pri rednem in zimskem vzdrževanju, večji delež sredstev je bil namenjen tudi sanaciji po neurjih. V območju se stalno pluzi 1100 km gozdnih

cest, kar je cca dve tretjini vseh gozdnih cest v koroški pokrajini. Skupno je bilo v letu 2007 za zimsko in letno vzdrževanje gozdnih cest porabljenih 1,235.568 EUR, od tega so lokalne skupnosti prispevale več kot polovico porabljenih sredstev. Goto vo smo edini primer v Sloveniji, kjer je delež sredstev lokalnih skupnosti večji od sistemskih virov (pristojbine in proračun Republike Slovenije).

Iz preglednice št. 2 je razvidna vrednost opravljenih del po kilometru gozdne ceste po občinah. Čeprav je bila višina sredstev za zimsko in letno vzdrževanje gozdnih cest na relativno visokem nivoju, smo dosegli komaj dobro polovico kalkulativnega stroška vzdrževanja, kar zagotavlja minimalne pogoje za njihovo prevoznost.

Iz evidence poseka je razvidno, da je bilo v zasebnih gozdovih posekanih 165.498 kubičnih metrov bruto mase, v državnih pa 66.780 kubičnih metrov bruto lesne mase. Sodelovanje z lastniki gozdov

in zaupanje v strokovno delo Zavoda za gozdove Slovenije dokazuje le 1.660 kubičnih metrov posekane bruto lesne mase brez odobritve v zasebnih gozdovih, kar je za dobro tretjino manj kot v preteklem letu. Relativno visok delež negovalnih sečenj (60 %) dokazuje, da ima strokovna izbira drevja za posek kljub relativno visokemu deležu sanacijskih sečenj zaradi podlubnikov (31 %) značilen vpliv na stanje gozdov in na dolgoročno gospodarjenje z njimi. Največji problem v preteklem letu je bila pravočasna sanacija žarišč podlubnikov.

Iz grafa št. 1 je razvidna struktura sečenj po posameznih letih. V letu 2007 je bilo posekanih skupaj 232.278 kubičnih metrov bruto lesne mase, kar je manj kot leto poprej, vendar nad povprečjem preteklih let.

Na osnovi Zakona o splošnem upravnem postopku je Zavod za gozdove Slovenije dolžan izdajati odločbe za odobritev poseka kakor tudi za vlaganja in ostale posege v gozdni

prostor. V letu 2007 je bilo izdanih 3.835 odločb, od tega največ A odločb (sečnja), in sicer 45 %, B odločb (gojenje in varstvo) 14 %, C odločb (sanitarni posek) 39 %, D odločb (okrasna drevesa) 2 %. V letu 2007 je Zavod za gozdove Slovenije uvedel računalniške izpise izdanih odločb ter vročanje po pošti. Ta odločitev prinaša transparentnost pri vročanju odločb, vendar se je posredno povečal obseg administrativnega poslovanja.

Ker je bila v pričetku leta 2008 sprejeta novela Zakona o divjadi in lovstvu, ne pričakujemo, da bodo v bližnji prihodnosti sprejeti še preostali manjkajoči predpisi. V preteklem letu je bil za obdobje veljavnosti od 2007 do 2016 sprejet dolgoročni načrt za Pohorsko lovsko upravljavsko območje, v mesecu aprilu pa tudi letni lovsko upravljavski načrt. Pohorsko lovsko upravljavsko območje pokriva lovišče s posebnim namenom, Pohorje z obrobni mi lovišči Lovske zveze Maribor in vsa lovišča Koroške lovske zveze. Pomembnejše

Preglednica št. 1: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Lastništvo	Opravljena gojitvena in varstvena dela (dneine)													
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Zasebni gozdovi	2.578	3.405	4.443	5.685	5.044	6.135	6.368	3.936	2.898	3.477	3.485	3.726	3.060	2.650
Državni gozdovi	2.791	3.443	3.032	3.014	2.861	3.007	3.375	3.073	2.625	2.223	1.952	1.769	1.980	1.793
Skupaj	5.369	6.848	7.475	8.699	7.905	9.142	9.743	7.009	5.523	5.700	5.437	5.495	5.040	4.443
	100	127	139	162	147	170	181	130	102	106	101	102	94	83

Preglednica št. 2: Vrednost opravljenih del po km gozdne ceste po občinah

Občina	km	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
	leto	EUR/km	EUR/km	EUR/km	EUR/km	EUR/km	EUR/km	EUR/km	EUR/km	EUR/km
Mislinja	218,75	711,86	482,91	619,73	384,37	411,48	300,54	373,55	347,28	560,94
Slovenj Gradec	303,58	785,51	571,63	698,21	522,41	492,76	412,73	440,30	372,84	607,87
Črna na Kor.	305,71	360,3	382,44	435,29	379,96	318,53	292,70	330,48	358,32	510,86
Mežica	45,94	625,09	353,66	641,98	449,94	486,18	278,27	601,85	444,15	708,40
Prevalje	97,57	597,02	423,07	873,66	477,93	444,44	480,07	519,20	408,70	441,33
Ravne	103,74	794,02	505,16	1.035,33	443,03	678,20	430,62	524,94	399,88	474,31
Dravograd	227,9	871,28	646,98	1.010,98	733,49	566,11	544,14	549,38	463,78	612,45
Vuzenica	104,82	555,89	370,73	569,49	455,50	465,06	376,73	366,40	336,42	419,54
Muta	39,12	861,33	632,70	983,32	655,84	678,33	395,46	758,14	583,60	442,50
Radlje (OE SG)	139,14	688,25	465,73	848,00	629,96	636,94	558,01	373,69	370,39	440,64
Ribnica (OE SG)	79,12	391,26	324,99	504,15	341,32	270,73	394,50	400,00	355,15	350,21
OE SG	1.665,39	655,07	485,07	714,06	496,33	461,84	356,28	386,05	386,48	525,09

Graf št. 1: Letna dinamika poseka po vrstah sečenj

naloge na področju lovstva so bile: monitoring divjih živali, nega njihovega življenjskega prostora, ocenjevanje škod po zavarovanih vrstah, vzdrževanje življenjskega okolja prostoživečih živali ter druge aktivnosti, ki so vezane na sodelovanje z lovskimi družinami in drugimi uporabniki prostora.

Informacijska podpora za uspešno delo območne enote je bila temeljno opravilo službe za informatiko na območni enoti. Za zagotavljanje take podpore je bilo poleg dobrega obvladovanja vedno novih orodij informacijske tehnologije potrebno tako dobro vsebinsko poznavanje dela kakor tudi neprestano izobraževanje in spremljava hitrega razvoja informacijskih tehnologij. Z zagotavljanjem pravočasnih in točnih informacij je potrebno permanentno razvijanje prostorskega informacijskega sistema, testiranje

novih programov in strojne opreme. Še vedno se največ delovnega časa porabi za vsakodnevno nudenje strokovne pomoči sodelavcem pri uporabi strojne in programske opreme ter standardiziranih računalniških rešitev.

Razvoj podeželja, sodelovanje in usposabljanje lastnikov gozdov ter stiki z javnostmi so bile pomembne naloge s svetovalnega in izobraževalnega področja. Za lastnike gozdov smo organizirali 17 aktivnosti, ki se jih je udeležilo 384 udeležencev. V sodelovanju s Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo Postojna smo izvedli dva tridnevna in dva dvodnevna tečaja ter enega enodnevnega. Vsi tečaji so bili na temo »Varno delo z motorno žago«. Izvedenih je bilo pet delavnic z izobraževalnimi tematikami iz gojenja in varstva gozdov ter pet strokovnih ekskurzij za lastnike gozdov po Sloveniji.

Vodenje po gozdnih učnih poteh, sodelovanje pri naravoslovnih urah in dnevih, ekskurzijah, predavanjih in delavnicah so že stalne naloge, ki jih opravljamo predvsem za šolsko mladino in druge javnosti. Zgoraj navedenih aktivnosti se je udeležilo preko 3.000 udeležencev. Na področju Krajevne enote Mislinja in Krajevne enote Radlje smo imeli 3 ekskurzije iz tujine, v sklopu občinskih praznovanj smo bili izvajalci prireditev v Mislinji, za javnost smo organizirali 6 predavanj.

Večje število strokovnih prispevkov smo objavili v lokalnem mesečniku *Viharniku*, del teh prispevkov pa smo predstavili tudi v drugih medijih, kot so: nacionalna televizija in radio, regijska televizija Velenje, Koroški radio, časopis *Kmečki glas* in strokovni list *Gozdarski vestnik*. V okviru območne enote smo za zaposlene organizirali več ak-

tivnosti, kjer so uslužbenci izpopolnjevali svoje strokovno znanje na področju gozdarstva in vrednot okolja. V preteklem letu smo za zaposlene organizirali tečaj iz nemškega jezika, dve izobraževanji s področja urejanja gozdov in dvodnevno delavnico s področja gojenja in tehnologije. Za revirne gozdarje smo organizirali tečaj varnega dela z motorno žago. Tudi v prihodnje ostaja ena izmed pomembnejših nalog sodelovanje s šolsko mladino, povečati pa moramo število stikov z drugimi javnostmi. Skupaj z nekaterimi drugimi območnimi enotami smo bili vključeni v delovno skupino za izvedbo projekta »INTERREG IIIC – Gorski gozd«. Sodelovali smo pri pripravi katastra čebelje paše in organizaciji zahtevnejše delavnice na temo »Mnogonamensko gospodarjenje z gorskimi gozdovi«.

Z vstopom v Evropsko unijo

so bili sprejeti sistemski zakoni, ki za ZGS predstavljajo večji obseg sodelovanja z drugimi pravnimi subjekti. V preteklih letih so se pojavila tudi nova področja delovanja, kot je na primer naravovarstveni nadzor. V letu 2007 z Ministrstvom za okolje in prostor še ni bila podpisana pogodba, ki bi zagotavljala stabilen naravovarstveni nadzor. Naravovarstveni nadzor je bil takrat še vedno pionirski projekt v omejenih prostorskih in časovnih horizontih. Poudariti pa je potrebno, da Območna enota Slovenj Gradec zelo dobro sodeluje s predstavniki Zavoda RS za varstvo narave, z Območno enoto Maribor, kar se je v preteklem letu odražalo tako pri formalnem kot neformalnem sodelovanju. Strokovno-operativno sodelovanje z drugimi pravnimi subjekti postaja vedno pomembnejše, saj postaja regionalna povezanost institucij, ki delujejo v istem prostoru, zmeraj bolj aktualna. Z nastankom novih pokrajin bodo te povezave še tesnejše.

Sodelovanje med Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov RS in Zavodom za gozdove Slovenije je bilo v lanskem letu bistveno slabše kot v preteklih letih. Na osnovi pogodbe med njima je območna enota opravila nadstandardne naloge v državnih gozdovih,

čeprav je bila pogodba podpisana šele konec leta 2007. Sodelovanje z direktorjem sektorja za gozdarstvo je izjemno težko, včasih celo nemogoče. V letu 2007 je bil obseg sečenj v državnih gozdovih v okviru letnih povprečij, vendar nekoliko nižji kot v letu 2006. Potrebno pa je poudariti, da je medsebojno sodelovanje med upraviteljem Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS in Območno enoto Slovenj Gradec zelo dobro, predvsem pa operativno učinkovito. Območna enota je na osnovi pooblastila izvedla in organizirala izbiro drevja za posek v državnih gozdovih ter v ta namen izdala odločbe za posek in gojitvena ter varstvena dela v državnih gozdovih za leto 2007. Sodelovanje z območnimi izpostavami Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS pri izvajanju tekočih nalog je bilo zelo dobro. V preteklih letih so se operativne relacije med Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov RS in Zavodom za gozdove Slovenije ustalile. Velika pozornost je bila posvečena ekonomski presoji programa dela, kar je bil pogoj za optimizacijo izvedbe del v državnih gozdovih (vlaganja v gozdove, izgradnja gozdnih prometnic itd.).

Sodelovanje z Gozdnim gospodarstvom Slovenj Gradec, Gozdarsko zadrugo Slovenj

Gradec in Koroško kmetijsko-gozdarsko zadrugo Slovenj Gradec je bilo tudi v preteklem letu zelo dobro in dobiva obliko dobrega in učinkovitega partnerstva predvsem na področju izvajanja del v državnih gozdovih in pri vzdrževanju gozdnih prometnic. V letu 2007 smo posebno pozornost v pomladanskih mesecih posvetili preventivnim ukrepom pred podlubniki in takojšnji sanaciji žarišč podlubnikov.

V letu 2007 smo obdržali navezo z Društvom lastnikov gozdov Mislinjske doline in z Zvezo društev lastnikov gozdov, kar se je obneslo še posebej pri organizaciji prve licitacije vrednejših gozdnih sortimentov. Sodelovanje je bilo korektno in je postavilo temelj bodočemu skupnemu delu.

Sodelovanje s Kmetijsko gozdarsko zbornico ni bilo takšno, kot bi si želeli. Menimo, da je vzrok za to v vodenju in organizaciji gozdarskega področja, ki bolj teži k medijski promociji kot pa k objektivnemu sodelovanju na področju gozdarstva.

Gozdarska inšpekcija je po pooblastilu Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano nadaljevala z nadzorom vlaganja proračunskih

sredstev v gozdove. Sodelovanje na drugih področjih je bilo korektno in v skladu s predpisi, ki so zakonska obveza za obe pristojni instituciji. Zadnja leta ugotavljamo, da ima gozdarska inšpekcija na področju naše območne enote bolj stroga merila kot na širšem področju Slovenije.

Število zaposlenih se je ustalilo na 52, kar je 5 pod potrjeno vladno sistemizacijo. Neprimerna politika zaposlovanja v preteklih letih je pustila posledice tudi v Območni enoti Slovenj Gradec. Po interni sistemizaciji Zavoda za gozdove Slovenije (skupaj 730 zaposlenih in 20 pripravnikov) je predvideno plansko le 51 zaposlenih v naši območni enoti. Obseg in kvaliteta opravljenih nalog bi morala ostati v enakih okvirjih kot v preteklih letih, zato bodo prednostne naloge tiste, ki jih določa Zakon o gozdovih. Še vedno smo organizirani v šestih krajevnih enotah: Mislinja, Slovenj Gradec, Dravograd, Prevalje, Črna in Radlje.

Sestavek je izdelan na osnovi Poročila o delu Območne enote Slovenj Gradec v letu 2007, ki so ga izdelali vodje odsekov in drugi sodelavci, potrdil pa Svet območne enote.

Informativni gozdarski storži v marcu

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., ☎ Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Prvi spomladanski mesec je bil vremensko zelo pester. Na Koroškem smo imeli skoraj deset dni izmenično jasno in delno jasno vreme. Popolna do delna oblačnost se je pojavljala petnajst dni. Marec je bil tudi moker, in sicer časovno ločeno v obliki snežnih in deževnih padavin. Prva dva marčevska dneva sta bila skoraj spomladanska. 1. marca je okoli 14. ure v sunkih zapihal veter, ki pa nam je prizanesel, medtem ko je orkan Ema v Nemčiji podiral drevesa, odkrival strehe in zahteval tudi

smrtne žrtve. Težave je povzročil tudi po drugih državah zahodne in srednje Evrope. Po 3. marcu smo imeli snežne do delno snežne dneve do 8. marca. V nižini so prevladovala snežne in deževne nevihte, nad 700 m nad morjem pa samo sneg. V planinah je v tem obdobju zapadlo tudi do 1 m snega. 17. marca je v večerni nevihti nekajkrat močno zagrmelo, 18. marca je dež nad 450 m nadmorske višine prešel v sneg. Hribovci so tako dobili novo porcijo snega (več kot 30 cm). Snežilo je še 22.

Iz Podgore proti Selam (05.03.2008)

Udeleženci delavnice o sonaravnem gospodarjenju z gozdom (ZGS, Ljubljana, 06.03.2008)

in 24. marca 2008 (predvsem snežne nevihte), v opoldanskem in popoldanskem času pa tudi 26. in 27. marca. Prevladoval je predvsem moker sneg, ki pa ni povzročil večjih poškodb. Lepi in za ta čas topli so bili zadnji trije dnevi v marcu. Najnižje marčevske temperature so bile med -6°C in -3°C (6., 19., 20., 21., 26. marec). Najtopleje je bilo – za nekaj ur – 1. in 2. (do 18°C), od 12. do 17. marca ter zadnja dva dneva v mesecu. Sončna toplota je predramila celo muhe in pajke pa tudi podlubniki so postali predvsem na prisojnih nižinskih legah vznemirjeni. Iz zemlje so prilezli celo deževniki.

Tudi v marcu so potekale priprave na spremembe Pravilnika vlaganj v gozdove, uradno jih mora potrditi še Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Goz-

darji javne gozdarske službe in lastniki gozdov čakamo na čimprejšnjo potrditev.

4. marca 2008 smo se v prostorih ZGS OE Slovenj Gradec v Slovenj Gradcu vodje krajevnih enot in gojitelji – načrtovalci sestali na operativnem sestanku preventivnega varstva in obvladovanja podlubnikov v letu 2008. Na sestanek smo povabili gozdarskega inšpektorja Draga Križana, ki je temeljito obdelal in nam osvežil zakonska in druga določila v zvezi s preventivnim varstvom in zatiranjem podlubnikov v gozdu in na lesnih skladiščih. **Letos smo na Območne enote pravočasno dobili feromone (Chalcoprax – za malega lubadarja, Pheroprax – za velikega lubadarja), katere bodo revirni gozdarji še nastavili ali pa so jih v nižinskih izpostavljenih predelih že (skladišča).**

6. marca 2008 smo se območni gojitelji sestali v Ljubljani na delavnici, kjer smo razglabljali o sonaravnem gospodarjenju v slovenskih gozdovih. Delavnico je vodil moderator Andrej Breznikar, soustvarjal pa jo je Živan Veselič (oba iz Centralne enote ZGS). **Osvežili in izoblikovali smo načela sonaravnega gospodarjenja, katera so osnova za polstoletno načrtno delo v slovenskih gozdovih. Ta načela so načela trajnega gospodarjenja z gozdom, načelo celostne obravnave gozdnih ekosistemov, načelo posnemanja naravnih procesov, načelo večnamenskosti gozda, načelo gozdu prilagojenih tehnologij, načelo kognitivnega pristopa, načelo individualnosti, načelo racionalnosti – smotrnosti, načelo ohranjanja ekološke ravnovesja v krajini. Za posamezna načela smo podali konkretne dokaze iz slovenskih gozdov.** Ob letošnjem tednu gozdov bomo gozdarji promovirali slovenske gozdove in sonaravno gospodarjenje z njimi na dveh predstavitev v prostorih CE ZGS v Ljubljani in na Brdu. Izdali bomo še brošuro – tudi v angleškem jeziku.

7. marca 2008 se je v Gostišču Murko v Slovenj Gradcu sestal uredniški odbor *Viharnika*. Analizirali smo delo in posamezne številke revije v lanskem letu in se osredotočili na izboljšave v letu 2008

z namenom, da bo *Viharnik* med bralci še bolj priljubljen.

V drevesnici Omorika na Muti smo se vodje odsekov za gojenje in varstvo gozdov Nenad Zagorac (OE Maribor), Marijan Denša (OE Nazarje), Aleksander Ratajc (OE Celje) in Gorazd Mlinšek (OE Slovenj Gradec) sestali z direktorico drevesnice Marino Herman Planinšek zaradi naročila sadik za spomladansko sadnjo. V drevesnici Omorika vzgajajo in dobavljajo sadike za potrebe ZGS območnih enot, iz katerih so omenjeni vodje odsekov za gojenje in varstvo gozdov. Z dvigovanjem in odpremo sadik so v drevesnici pričeli konec marca.

18. marca 2008 smo se sestali Strokovni svet ZGS OE Slovenj Gradec in vodje KE v prostorih OE v Slovenj Gradec, kjer smo obravnavali program dela naše območne enote v letu 2008 in naloge na področju priprave del v državnih gozdovih. Zdravko Miklašič, vodja odseka za prostoživeče živali in lovstvo, nam je temeljito predstavil določila osnutka lovsko upravljalvskega načrta Pohorskega lovsko upravljalvskega območja (Pohorsko LUO).

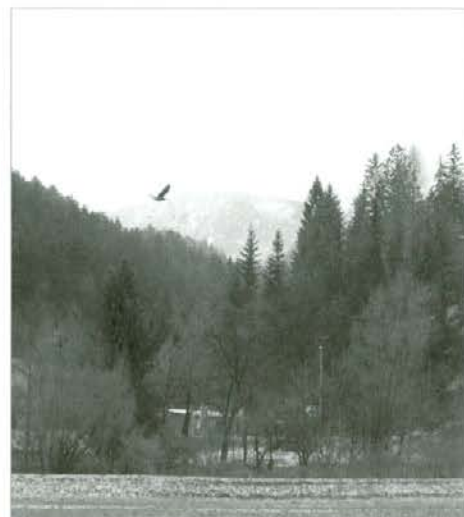
26. marca 2008 je bilo živahno na Lukovici, kjer so imeli delavnico na temo postopka priprave naravovarstvenih smernic za gozdnogospodarske načrte gozdnogospodarskih enot (GGN GGE) gozdar-

Sv. Barbara na Prevalah (22.03.2008)

Uršlja gora v zimski obleki (22.03.2008)

Pogled na kanjo in Uršljo goro (22.03.2008)

ji načrtovalci oddelka ZGS za načrtovanje gozdov. Ti načrti bodo tudi upravljavski načrti Nature 2000.

V mesecu marcu smo imeli kar dva svetovna dneva: 21. marec je bil svetovni dan pozne, 22. marec

pa svetovni dan vode. Oba dneva sta povezana z gozdovi. Gozd nas sprošča in marsikaterega občudovalca gozdnega prostora navdihne, da ustvari v divjem času informatike in interneta zanimivo pesem v lepem slovenskem jeziku. Ob svetovnem dnevu vode smo lahko Slovenci ponosni na naše gozdove, ki so še odlični rezervoarji kvalitetne

vode, katero nam zavidajo v bogatih in razvitih državah v Evropi.

Marec pa je tudi mesec žensk. Morda smo prinesli spomladanski cvet ali nabreklo vejo s cvetnimi popki 8. marca za dan žena ženi ali drugi ljubljeni ženski in 25. marca na materinski dan materi, ki nas je morda prav ona prva peljala v gozd poslušat žvrgolenje ptic ...

Čečovje na Ravnah na Koroškem v spomladanskem snegu (23.03.2008)

Foto: Gorazd Mlinšek

Rudolf Sgerm – pohorska grča z Orlice

Gorazd Mlinšek, Jerneja Čoderl, ☞ Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Bliža se 22. april, svetovni dan Zemlje. To je dan, ko se ob ugotovitvah strokovnjakov zamislimo, kako onesnažen je naš planet, kako so zaradi ekonomske pogoltnosti po kapitalu najrazličnejših svetovnih družb in firm ogroženi številni tropski gozdovi, koliko živalskih in rastlinskih vrst je izginilo in izginja na zemeljski obli, kako onesnaženi so oceani in morja – najboljšežnejši življenjski prostor planktona, največjega proizvajalca kisika. Skrbi nas za zrak, katerega človek kljub vse večji ekološki osveščenosti še naprej intenzivno onesnažuje.

Pomesti pa je potrebno tudi pred domačim pragom, saj je naše bivalno okolje sestavni del življenjskega prostora na Zemlji. Tudi naša dejanja vplivajo na nenadne vremenske spremembe, s katerimi nam narava vrača za storjene napake. Na dan Zemlje posadimo kakšno drevo, posvetimo kakšno uro najmlajšim na gozdni učni poti in na drugih, podajmo se v gozd in ga očistimo smeti in druge človeške nesnage. Poklonimo se stoječim drevesom.

To smo koroški gozdarji in drugi naravovarstveno osveščeni na dan Zemlje pred dve letoma storili pri Sgermu na Zgornji Orlici na Pohorju. Glavna igralka na tej prireditvi sta bila Rudolf Sgerm - Rudi

in Sgermova smreka, s 61,8 m najvišja v Sloveniji pa tudi v Evropi. Rudi Sgerm, dolgoletni gospodar Sgermove posesti, je bil vesel, da smo ob pomoči domačih posvetili to veličastno drevo in javnost seznanili z njim ter z naravo usklajenim gospodarjenjem na njihovem pohorskem celku. Rudi Sgerm je bil navezan na domači gozd vse življenje, saj je bil in je še obstoj kmetije odvisen od dobro gospodarjenega gozda. Rudiju je bil gozd učilna, v katero je rad zahajal kot izvajalec gozdnogojitvenih in sekaških del. Na stara leta pa se je pogostokrat podal do domače smrekove lepotic, kjer je razmišljal o radostih in težavah na prehojeni življenjski poti. Rad je z roko pogladil smreko in se pogovarjal z njo. Zanimivi so bili pogovori med Rudijem in smreko. Verjetno sta si marsikaj zaupala. Le kaj

bi nam vedela povedati smreka o časih, ki jih je preživela skupaj z njim? Vse življenje je bil navezan na pohorske gozdove, še posebno ko je prevzel domačo posest. Spominjal se je svojih domačih, zelo ljub mu je bil njegov brat Franjo. Franjo Sgerm je bil profesor na Gozdarskem oddelku Biotehniške fakultete v Ljubljani. Rad je zahajal v domači gozd, kjer je veliko časa posvetil prav domači smreki velikanki. Spremljal je njeno rast in izvajal dendrometrijske meritve, bratu Rudiju pa je dajal strokovne usmeritve za gospodarjenje v prebiralnem gozdu. Rudi je znal v gozdu praktično uporabiti bratove nasvete v kombinaciji z znanjem, ki ga je pridobil od svojega očeta in gozdarskih strokovnjakov, sploh od revirnega gozdarja. Pridobljeno znanje pa je rad prenašal na domače, na vnuka Gregorja in

snahinega moža Blaža. Sgermov Rudi je bil odprt do vseh, ki so prihajali na njegovo domačijo. Preprosto, po pohorsko je z veseljem spregovoril in izmenjal mnenja z različnimi strokovnjaki, s študenti in z drugimi obiskovalci, pa naj so prišli iz domačih krajev ali tujine. Vedno je lepo sprejel vsakega gosta, pa naj je bil to lastnik gozda s Finske, naravovarstvenik z Japonske, gozdarski strokovnjak evropskih držav ali gozdar in lastnik gozda iz Slovenije. Tudi mene se je ob snidenju vedno razveselil. Najprej ga je zanimalo, kako se ima moj ata Dušan Mlinšek, doma in po svetu priznan gozdarski strokovnjak, ki je k Sgermu pripeljal mnogo tujih in domačih strokovnjakov. Pogovor sva razpredala v gozdu ali za domačo mizo ali pri čebelnjaku. Veliko zanimivega mi je povedal, najraje pa je raz-

Fotoportret Rudija Sgerma

Foto: Gorazd Mlinšek, Blaž Kristan

Rudi Sgerm

(foto Blaž Kristan)

Rudi Sgerm na predstavitvi domače smreke velikanke ob Dnevu Zemlje 2006

Rudi Sgerm pri najvišji smreki v Evropi

glabljal o gozdu. Le redkokdaj je omenil svojo življenjsko pot, katera ni bila lahka, le zadnja leta je pogostokrat obujal spomine na čase, ki jih je preživel na ruski fronti med 2. svetovno vojno. Morda zato, ker mu je pustila posledice na zdravju, predvsem na nogah. Bolečine so mu zadnja leta onemogočile, da bi še stopil do svoje smreke in se ji izpovedal, kljub temu pa je Rudi ostal klen Pohorec – prava pohorska grča – do konca svoje pestre in zanimive življenjske poti.

Pohorske gozdove je za vedno zapustil v 87. letu starosti 31. decembra 2007. Rudi je odšel, a vsi, ki smo ga spoštovali, ga bomo imeli v lepem spominu. Mnogi med nami gozdarji, še posebno pa revirni gozdar Miha Kristan, bi spisali zanimive spomine na srečanja z Rudijem Sgermom. Med njimi je tudi gozdarka Jerneja Čoderl, vodja KE Radlje, ki je tudi Pohorka. Zanimiva so njena razpredanja o Rudiju.

Ko odpremo zloženko Zavo-

da za gozdove Krajevne enote Radlje, se nam pogled ustavi na fotografiji, ki prikazuje dnišče mogočnega drevesa smreke in ob njej sivolasega, brkatega moža, ki se naslanja na palico. Oba, Sgermov Rudolf in Sgermova smreka, vsak po svoje predstavljata trdnost, mogočnost, klenost.

Že kot otrok sem se preko očeta seznanila z mogočnim in spoštovanim kmetom z Orlice, s Sgermovim Rudijem. Kot mogočnega so ga ljudje opisovali zaradi velikosti Sgermove kmetije, na kateri je gospodaril. Da so ga spoštovali, se je videlo po tem, da so cenili njegovo mnenje. Spoštovali so ga, ker ga je življenje nenehno preizkušalo, mu upogibalo ramena, vendar ga ni zlomilo.

Ko sem se čez leta kot gozdarica oglasila na Sgermovi kmetiji, so ob prvih stikih z gospodarjem Rudolfom Sgermom izginili pomisleki, da smo gozdarji s pogosto prisotnostjo na njegovi kmetiji morda malo moteči. Srečanja so se vselej pričela in končala s krepkim

stiskom roke in prijaznim pogledom ter zagotovilom, da so obiskovalci Sgermove kmetije zmeraj dobrodošli.

Srečanja z Rudolfom Sgermom, ogled Sgermovega gozda in Sgermove smreke ter prijaznost vseh domačih so doživljaja, ki so ustvarila šop nepozabnih spominov.

Kako pomemben člen obiskov Sgermove kmetije je bil pokojni gospodar, dokazuje dogodek ob ponovnem prihodu Fincev na Orlico v dveh zaporednih letih. Vse je gladko potekalo, le nekaj so kolegi Finci pogrešali. »Kje pa je gospod Rudi?« so se začeli ozirati po dvorišču. Ko se je pridružil skupini in nas, takrat zaradi boleznih že z veliko truda, pospremil v gozd in k smreki, smo jasno videli, da sta oba lika – lik trdnega pohorskega gospodarja in njegove mogočne smreke – zelo pomembna in neločljivo povezana.

Rudolf Sgerm je z nego prebiralne zgradbe gozda nadaljeval tradicijo prebiralnega gospodarjenja na Pohorju. Gozd

ga je ves čas zelo zanimal. Ni mu bilo žal časa, ki ga je namenil doslednemu beleženju podatkov o lesni zalogi, poseku. Sam je izvedel celo popolno izmero. Gozdarji smo se z njegovimi razmišljanji vedno bogatili, želeli pa smo biti tudi pametni in ga kaj podučiti. Ko smo razglabljali o pomenu bukke za prebiralni gozd, se je skrivnostno nasmihal. Če smo ga ob izvajanju ekskurzij v njihovem gozdu vprašali, kaj meni o bukvi, je zmeraj postregel z odgovorom: »Eh, bukev, to so pa drval!« Da nas je s takšnim odgovorom želel lezbosti, se vidi v gozdu, kjer kvalitetne bukke najdejo svoj rastni prostor.

Čeprav je Rudolf Sgerm zadnja leta rad dejal, da sta oba, on in Sgermova smreka že zelo stara, smreka ostaja. Za Rudolfom Sgermom, ki je odšel nekam med zvezde, pa ostaja drag spomin, spomin na kmeta, lastnika gozda, gospodarja, kakršnega Ribnica kmalu ne bo imela.

Sodelovanje lastnikov gozdov pri izdelavi načrtov za gospodarjenje z gozdovi

Branko Gradišnik, univ. dipl. inž. gozd., vodja odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje,

☎ Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Načrtovanje v gozdarstvu ima v Sloveniji dolgo tradicijo. Prvi načrti za gospodarjenje z gozdovi so bili izdelani že v 18. stoletju (Idrijski gozdovi – 1724, 1759, Trnovski gozd – 1771). Večji razmak je načrtovanje na področju gozdarstva doživelo konec 19. in v začetku 20. stoletja (1880 – načrti za gospodarjenje z blejskimi gozdovi, 1892 – načrti za gospodarjenje s kočevskimi gozdovi), ko so nastali tudi prvi načrti za gospodarjenje s posameznimi gozdni posestmi na Koroškem (Pergerjevi gozdovi v Mislinji – 1925, 1934, Ureditve gozdnega gospodarstva revirjev Ravne in Kogelnik – 1923, Gospodarska osnova rudniške gozdne uprave v Mežici – 1939). Po letu 1950 so začeli gozdarji izdelovati gozdnogospodarske načrte za vse gozdove, tako za tiste v državni kot tudi v zasebni lasti.

Posebnost Koroške je velika navezanost lastnikov zasebnih gozdov (predvsem kmetov) na gozd in delo v njem. Dohodek iz gozda je bil (in je še danes) zelo pomemben za ohranitev gorskih kmetij (celkov), kar se je že v preteklosti kazalo v večji skrbi za gozdove in gospodarjenje z njimi. Da bi bili lastniki čim bolje seznanjeni s strokovnimi osnovami za gospodarjenje z gozdovi, so gozdarji uvedli postopek »razgrnitve načrta«, kjer so lastnikom gozdov ob izdelavi gozdnogospodarskega načrta predstavili obseg ukrepov (etat, gojitvena dela) za novo desetletno ureditveno obdobje. Po pripovedovanju starejših gozdarjev je bil obisk lastnikov gozdov na teh »razgrnitvah načrtov« zelo dober.

V predpisih na področju

gozdarstva, sprejetih v samostojni Sloveniji (Zakon o gozdovih, 1993, Pravilnik o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih, 1998), je bilo tudi formalno določeno, da imajo lastniki gozdov pravico sodelovati v postopku sprejemanja načrtov za gospodarjenje z gozdovi. Dopolnitve predpisov, sprejete v letu 2007, pravico lastnikov gozdov razširjajo tudi na sodelovanje pri pripravi načrtov za gospodarjenje z gozdovi. Zakon določa, da morajo pripravljavci načrtov potrebe, predloge in zahteve lastnikov gozdov v največji možni meri upoštevati pri izdelavi načrtov skladno z ekosistemskimi in zakonskimi omejitvami.

Kaj to pomeni za lastnike gozdov?

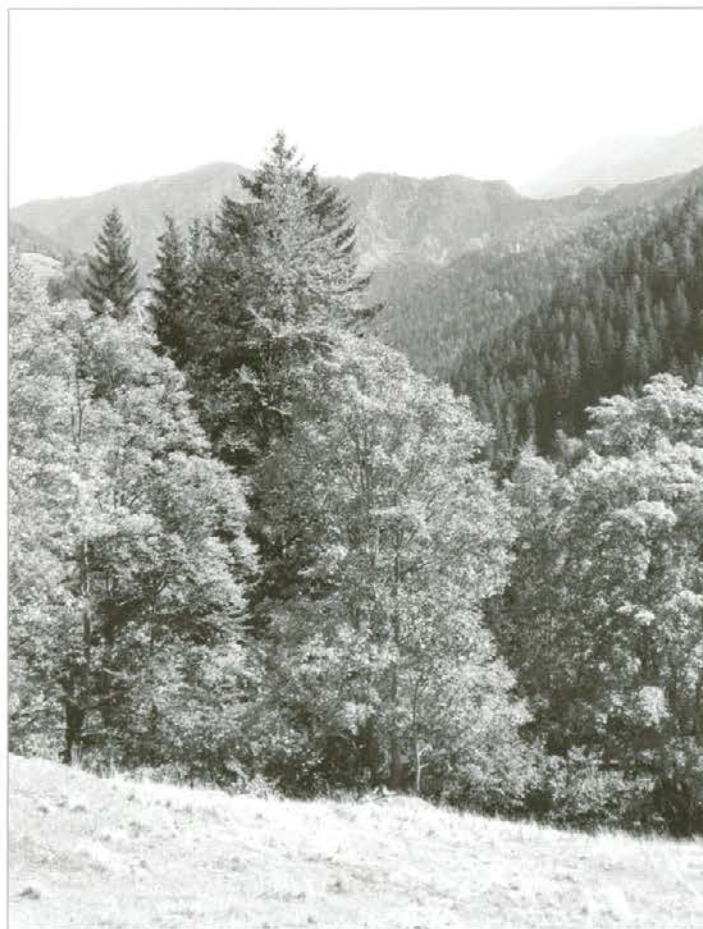
Zavod za gozdove Slovenije ob začetku priprave gozdnogospodarskega načrta na krajevno običajen način obvesti lastnike gozdov in zainteresirano javnost, da lahko med pripravo osnutka načrta daje svoje pobude in predloge, ki jih bodo pripravljavci vključili v načrt. V letu 2008 smo pričeli z obnovo načrta v gozdnogospodarski enoti Ravne. Lastniki gozdov in druga zainteresirana javnost v občinah Ravne na Koroškem in Prevalje, so preko javnih obvestil (Koroški radio, oglasne deske) vabljeni, da v času od 1. marca do 31. maja posredujejo svoje pripombe in predloge glede gospodarjenja z gozdovi. Pripombe in predloge je možno vložiti v prostorih Krajevne enote Zavoda za gozdove Slovenije na Prevaljah ali na elektronski naslov: branko.gradisnik@zgs.gov.si.

Ko je izdelan in določen osnu-

tek gozdnogospodarskega načrta, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s sklepom odredi javno razgrnitev le-tega, kar traja 14 dni. Med javno razgrnitvijo je potrebno organizirati tudi javno obravnavo načrta. V letu 2008 pripravlja Zavod za gozdove Slovenije osnutek gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Dravograd. V mesecu maju ali juniju bodo vsi lastniki gozdov in zainteresirana javnost v občini Dravograd povabljeni (javna obvestila, revirni gozdarji), da izrazijo svoje pripombe in predloge glede določil osnutka gozdnogospodarskega načrta na javni razgrnitvi, ki bo potekala v prostorih Krajevne enote Zavoda za gozdove

Slovenije v Dravogradu ali na javni obravnavi, ki bo organizirana v času javne razgrnitve. Vse pobude in predloge, ki bodo strokovno utemeljeni, bodo pripravljavci vključili v predlog načrta.

Lastniki gozdov in zainteresirana javnost se premalo zavedajo svojih možnosti in pravic, da soddločajo pri izdelavi strokovnih osnov za gospodarjenje z gozdovi. Želja Zavoda za gozdove Slovenije je, da načrti za gospodarjenje z gozdovi odražajo interese tako lastnikov kot drugih, ki jih skrbi usoda našega skupnega zelene bogastva. Danes gospodarimo z gozdovi za dobro vseh nas in naših bodočih rodov.

Gozdna krajina v Koprivni

Foto: Gorazd Mlinšek

Milena J. Cigler, inž. agr.

Razvoj območja, ki smo ga zastavili v Lokalni razvojni strategiji, ima zelo močno ekološko noto, s katero želimo poudariti (zaenkrat še) pomembno konkurenčno prednost našega območja, in sicer dokaj ohranjeno in s tem zdravo naravno okolje. Zato smo kot slogan v ta dokument zapisali: Zdravje – iz narave izpod Pohorja in Kozjaka.

Zastavili smo si 3 glavne cilje:

- ohranjanje zdravega okolja
- razvoj in povečanje ekonomske učinkovitosti gospodarstva na podeželju
- povezovanje razvojnih dosežkov v skupno ponudbo območja

Znotraj teh treh glavnih ciljev pa so operativni cilji naslednji:

1. ustvarjanje novih zaposlitvenih možnosti na podeželju
2. povečanje turistične ponudbe in turistične prepoznavnosti območja
3. ohranjanje živega podeželja in

razvoj kmetijskih dejavnosti

4. dvig prepoznavnosti območja in produktov s podeželja ter povečanje investicijske privlačnosti območja
5. dvig znanj, stopnje informiranosti in usposobljenosti prebivalcev na podeželju
6. izboljšanje kakovosti življenja na podeželju
7. ohranjanje tradicije in kulturne dediščine
8. vzpostavljanje in urejanje infrastrukture na podeželju

Izvedbeni načrt za leto 2008

Pri vsakem od teh ciljev smo zapisali, s čim ga nameravamo doseči. Za leto 2008 bodo sredstva – po predlogu Upravnega odbora – namenjena za:

1. **prodajni katalog skupnih turističnih programov – da takoj začnemo skupaj promovirati in predvsem tržiti to, kar že lahko ponudimo;**
2. **podeželski inkubator** – da zainteresirane bodoče izvajalce raznih dopolnilnih

dejavnosti in tudi bodoče podjetnike, strokovno – tako teoretično kot praktično – pripravimo na uspešno samostojno izvajanje dejavnosti. Program je zastavljen tako, da posameznika vodi od prepoznavanja prave ideje in praktične preverbe te ideje na trgu do priprave dokumentacije in iskanja finančnih virov ter do samostojnega izvajanja dejavnosti;

3. **program usposabljanja in izobraževanja** zajema različne vsebine, nekatere tudi za pridobitev poklicne kvalifikacije;
4. **katalog investicij**, s katerim želimo za objekte in lokacije (tudi kmetije) brez prave vsebine prav z definiranjem le-te in oceno vlaganj poiskati primerne investitorje;
5. **z izdelavo tipskih projektov značilne podeželske arhitekture** želimo dolgoročno omogočiti saniranje sedanje arhitekturnega videza našega območja, in sicer tako, da

bodo bodoči graditelji lahko po primerni ceni kupili tipski projekt za hišo ali turistični objekt, ki bo skladen s tukajšnjo arhitekturo;

6. **z organizacijo prodaje produktov s podeželja** želimo povezati vse, ki lahko ponudijo v prodajo prehrabene produkte, izdelke domače obrti in druge produkte, ki nastajajo na podeželju. To seveda ne velja za surovine, kot so mleko, živina, les ipd., za kar možnost organiziranega odkupa in prodaje že obstaja. Koliko nam bo ta naloga uspela, pa je v največji meri odvisno od naših ljudi, če namreč ne bo interesa, tudi LAS ne bo mogel organizirati skupne prodaje. To so samo naloge, ki bodo v letošnjem letu finančno podprte iz sredstev, s katerimi bo LAS upravljal. Za naloge, ki ne bodo zadostile ključnemu kriteriju »skupen projekt območja«, pa si bo LAS, če bo za to izražen interes, prizadeval poiskati druge vire financiranja.

Izobraževanje za požarno varstvo gozdov

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Uprava Mestne občine Slovenj Gradec je v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije, Območno enoto Slovenj Gradec, izvedla izobraževanje za varstvo pred požari v naravnem okolju. To izobraževanje je sestavni del občinskega letnega Načrta varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Udeleženci izobraževanja so bili pripadniki enot zaščite in reševanja iz Mestne občine Slovenj Gradec (MOP Slovenj Gradec). Izobraževanja so se poleg operativnih gasilcev iz šestih prostovoljnih gasilskih društev udeležili še predstavniki drugih prostovoljnih enot, ki po pogodbi izvajajo posamezne naloge zaščite in reševanja. Med njimi so taborniki, radioamaterji, konjeniki, štab Civilne

zaščite in drugi. Pri požarno varstvenem delu v naravnem okolju sodelujejo tudi lastniki gozdov, katere pri teh in podobnih aktivnostih zastopajo Društvo lastnikov gozdov Mislinjske doline, gospodarske družbe (Javno komunalno podjetje Slovenj Gradec, GG Slovenj Gradec), ki po pogodbi izvajajo posamezne naloge pri zaščiti in reševanju, policija in drugi partnerji.

OE ZGS Slovenj Gradec je aktivno vključena predvsem pri preventivno osveščevalnih nalogah varstva pred požari v območju. V MOP Slovenj Gradec sodelujejo gozdarji Krajevne enote Slovenj Gradec.

Na izobraževalni delavnici je vodja Krajevne enote Slovenj Gradec Avgust Kunc predsta-

vil načrt požarnega varstva gozdov v KE Slovenj Gradec, ki pokriva vso površino mestne občine. Gorazd Mlinšek, vodja gojenja in varstva gozdov je prisotne seznanil s klimatskimi spremembami, ki vplivajo na širitev boleznih in pogostost ujm v gozdnem prostoru, še posebno pa na sušna obdobja, katera povečujejo požarno ogroženost v naravnem okolju. Sodelavec za zaščito in reševanje Vladimir Jarh Nikolič je prisotnim obrazložil osnutek načrta opazovanja in obveščanja ob razglasitvi povečane požarne ogroženosti v naravnem okolju in načrt aktiviranja enot zaščite in reševanja ob požaru in drugih naravnih katastrofah (vetrolomi, snegolomi) v gozdnem prostoru.

Udeleženci so bili opozorjeni na novosti, ki so bile sprejete v novih zakonskih aktih (Zakon o gozdovih, drugo), predstavljeni pa so jim bili tudi elementi opazovanja in obveščanja.

Udeleženci so v razpravi pod razno potrdili, da so izobraževanja potrebna, podali so pobude za še boljše delovanje svojih enot v primeru nesreče. Izrazili so tudi željo, da se srečamo na terenu. Seznanjeni bi bili radi z opazovalnimi točkami, podanimi v Načrtu varstva gozdov pred požari za KE Slovenj Gradec. Izobraževanje smo zaključili z mislijo, podano v zloženki Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje: „Varujmo naravo pred požari – vedno gre za življenje!“

Sladkorna bolezen (diabetes mellitus)

Martina Sušec, dr. vet. med., VP Slovenj Gradec

Sladkorna bolezen (DM) je ena izmed najpogostejših endokrinih (hormonskih) obolenj. Je stanje v organizmu, ko je v krvi povišana vrednost glukoze. Nastane zaradi pomanjkanja hormona insulina oziroma če se le ta ne more tvoriti. Posledica tega je motnja v presnovi ogljikovih hidratov, beljakovin in maščob. Ločimo več tipov sladkorne bolezni, ki jih pri psih in mačkah klasificiramo podobno kot pri ljudeh.

Tip 1 – pojavi se zaradi uničenja celic beta v trebušni slinavki; pojavlja se pretežno pri psih in zahteva doživljenjsko terapijo z insulinom.

Tip 2 – je posledica odpornosti na insulin zaradi debelosti, fizične neaktivnosti in nepravilne prehrane; pojavlja se predvsem pri mačkah. Če se odpravi vzročne dejavnike, je v 10 % ozdravljiv.

Tip 3 – je posledica odpornosti na insulin zaradi uporabe zdravil in različnih obolenj; potrebno je ustaviti ali zmanj-

šati odmerke zdravil in zdraviti prvotno bolezen. Je le redko ozdravljiv.

Tip 4 – pojavi se pri psih v lutealni fazi spolnega ciklusa in je posledica odpornosti na insulin zaradi visoke koncentracije hormona progesterona; čim hitreje se psica sterilizira, tem večja je možnost, da pride do ozdravitve.

Lastnik živali pogosto poišče pomoč v veterinarski ambulanti zaradi tega, ker je začel njegov ljubljencek urinirati po stanovanju. Povečano pitje in povečano uriniranje sta od kliničnih znakov te bolezni na prvem mestu. Moramo pa biti seveda pozorni, kajti lahko so prisotne tudi druge bolezni, ki so vzrok ali pa posledica diabetesa (sekundarni diabetes). Klinični znaki so odvisni od stopnje DM, od kondicije živali in od trajanja obolenja. Zaradi mobilizacije maščob in posledično njihovega nalaganja v jetrih (jetrne lipidoze) so živali shujšane, kljub temu da imajo povišan apetit. So oslabele, imajo povišan srčni utrip, pohitreno dihajo, pogoste so

mrene (katarakte) na očeh. Pojavijo se bolečine v trebuhu, bruhanje, dehidracija.

Do pravilne diagnoze pridemo s pomočjo temeljite anamneze lastnika, kliničnega pregleda živali in dodatnih preiskav (laboratorijske preiskave krvi in urina, ultrazvok).

Če se bolezen ne odkrije pravočasno, lahko v organizmu pride do stanja, ki mu pravimo ketoacidoza – zaradi pomanjkanja insulina prihaja do razgradnje maščob in zvišane sprostitve maščobnih kislin,

motena je uporaba razgradnih produktov, kar privede do acidoze in izstopa ketonskih teles v kri.

Zdravljenje je odvisno od tipa sladkorne bolezni. V enostavnih primerih (ko še ni prisotna ketoacidoza), je prognoza dobra, če pa ne zdravimo ali pa so nastopile komplikacije, je neugodna.

Pri tipu 1 je potrebna doživljenjska aplikacija insulina ob ustrezni podporni dieti, tip 2 in 3 sta reverzibilna, tip 4 pa zahteva sterilizacijo živali.

Moji edini, ki jo ljubim

Stanko Hovnik

V Mladinski knjigi Slovenj Gradec je 27. marca 2008 Ivan Sivec predstavil knjigo *Moji edini, ki jo ljubim*. Pri predstavitvi je sodelovala Marjana Serušnik - Krajnc,

Pisatelj Ivan Sivec predstavlja knjigo *Moji edini, ki jo ljubim*.

ki je prebrala odlomek iz Kajuhovega pisma Mariji Medvedovi.

Moji edini, ki jo ljubim je ljubezenska zgodba med Karlom Destovnikom Kajuhom in Marijo Medvedovo, por. Weingerl, prvo Kajuhovo ljubeznijo. Pred kratkim je gospa Ivanu Sivcu, avtorju te literarizirane, a skrbno dokumentirane knjige, izročila več svežnjev Kajuhovih pisem in pesmi. Skoraj 70 let so bila zaprta v rdeči skatli, zaklenjeni s ključkom, obešenim na verižici pri srcu njegove drage. Ti dokumenti Kajuhovega časa, poguma in ljubezni so zdaj predani v Narodno in univerzitetno knjiž-

nico, vsi pa so tudi objavljeni v tej knjigi, ki je pred kratkim izšla pri založbi Karantanija.

Karel Destovnik - Kajuh zaznamuje čas v prvi polovici 20. stoletja. Literarna veda ga opredeli kot partizanskega pesnika, in tako ga dobrih šest desetletij prebira večina bralcev. Pesnika beremo kot klasika. Bralca v 21. stoletju prešine ljubezen v njegovem pisanju. Kajuhova poezija spada v vrhove svetovne ljubezenske lirike. Naj ne ostane skrita v antologijah lirike upora.

Karel Destovnik - Kajuh je bil rojen v Šoštanju 19. 12. 1922. V Šentvidu pri Zavodnju je kot partizanski pesnik padel 22. 2.

1944, pozneje je bil proglašen za narodnega heroja.

Naslovna stran knjige

Stanko Hovnik

V knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec je 6. marca 2008 Eli Trobec predstavila svoja popotovanja, ki jih je naslovlila Po sledih alkimista. Alkimist pravi: Če si nekaj močno želiš, vse stvarstvo teži k temu, da se ti želja uresniči. Eli zagotavlja, da njena življenjska izkušnja to samo potrjuje, seveda če v dosego cilja tudi sami verjamemo in v tej smeri delujemo.

S pomočjo slik nam je pričarala močno Brazilijo, njene lepote in znamenitosti ter predstavila nenavadna zdravila. Sproti smo

Eli Trobec

spoznali, po kakšne življenjske izkušnje jo je Brazilija kar 5 let vabila v svoje naročje. V nadaljevanju smo preromali Camino – 800 km dolgo romarsko pot v Španiji. Naporno pešačenje, ko se človek sreča z mejo svojih fizičnih zmogljivih, je trda, vendar bogata in truda vredna življenjska izkušnja.

Tudi romantično potovanje na Mauritius je začinjeno s presenetljivim spoznanjem, ki ga osvojimo ob pogledu na ta majhen otok v Indijskem oceanu. Z eno povedjo lahko otok opi-

šemo kot otok prijaznih ljudi, dolgih peščenih plaž, kristalno čistih zalivov, polnih koralnih ribic in dišečega cvetja.

Največji zaklad je Eli, tako kot Alkimista v knjigi Paula Coelho, čakal doma v Sloveniji. Življenje jo je na neki točki pripeljalo do nenavadnega srečanja. Spoznala je dva preprosta, pa vendar velika človeka, ki na prav poseben način že vrsto let pomagata ljudem tako pri zdravljenju fizičnih bolezni kot pri duhovni rasti.

Sibirska perunika in kaj je biotska raznovrstnost

Napisal: Mirko Krevh, upok. biol. Fotografija: Romana Š. Krevh

V Šmiklavžu pri Podgorju, kjer se odcepi cesta proti Graški gori, je travnik, na katerem konec maja in v začetku junija zacveti sibirska perunika. Sibirska perunika (*Iris sibirica*) je trajnica. Iz podzemne korenike vsako poletje zraste do 80 cm visoka cvetlica, ki ima na koncu vitkega stebela lepe somerne modro vijolične cvetove.

Rastlina uspeva na srednje zamočvirjeni podlagi. Če bi močvirni travnik osušili, ga intenzivno gnojili in če bi bil pred razcvetom prezgodaj pokošen, bi perunika zagotovo izginila z rastišča. Če jo hočemo na tem rastišču ohraniti, mora lastnik travnika oziroma tisti, ki ga kosi, upoštevati razmere, ki so ugodne za peruniko v njenem lastnem razvojnem ciklusu, kar pomeni, da mora travnik ostati zamočvirjen, izogibati se je treba obilnemu gnojenju, košnja pa mora biti opravljena, ko perunika že odcveti.

Zakaj je sibirska perunika ogrožena? Morda se zdi komu skrb za njo odveč, zlasti še ker raste po vrtovih veliko raznobarnih irisov, ki so jih vzgojili vrtnarji. Vendar ne gre zgolj za peruniko. Problem je mnogo bolj zapleten. Intenzivna raba prostora, zlasti sodobno kmetijstvo, zahteva nove agro-

tehnične ukrepe, sodobna živinoreja zahteva ekonomično pridelavo krme in več košenj letno na istem travniku. Gospodarsko koristen je travnik, kjer raste travna mešanica, ki je hitro rastoča in vsebuje kar največ škroba. Cvetoč travnik najdemo le še v višjih legah, ki so manj primerne za strojno košnjo.

Zaradi uporabe herbicidov so s polj izginili številni pleveli. V intenzivnih nasadih sadnega drevja, jagodičevja in vrtnin uporabljajo pridelovalci raznovrstna škropiva za zatiranje plesni in uši. Te kemikalije so škodljive tudi za druge organizme (čebele, metulje ...). Zaradi človekove dejavnosti se neokrnjena narava z vso svojo pestrostjo rastlin in živali – biotsko raznovrstnostjo – vedno bolj oži. Najdemo jo le še na območjih, ki jih človek ne izkorišča za gospodarsko dejavnost ali pa so težko dostopna, redko poseljena in podobno.

Biologi ugotavljajo, da številne rastlinske in živalske vrste počasi izumirajo in da smo mi sami glavni razlog izginjanja njihovih življenjskih okolij. Toda: tako kot potrebujejo vodne ptice in dvoživke mlake in močvirja, metulji in razne žuželke pa cvetoče travnike, potrebuje tudi človek za kako-

vočno življenje ohranjeno naravo, saj je prav tako del nje.

Znanstveniki, zlasti biologi, na problem zmanjševanja biotske raznovrstnosti že dolgo opozarjajo. Odzvala se je tudi Organizacija združenih narodov, ki je na okoljski konferenci v Rio de Janeiru leta 1992 sprejela konvencijo o biotski raznovrstnosti. V Evropski uniji je za izboljšanje biotske raznovrstnosti nastal projekt NATURA 2000, evropsko omrežje ekološko pomembnih območij narave. K temu načrtu so zavezane vse članice EU, torej tudi Slovenija.

»Mreža območij NATURA 2000 je eden izmed stebrov varstva narave v Evropi. Pestrost rastlinskega in živalskega sveta v Sloveniji je bogastvo, ki so nam ga s trajnostno rabo prostora zapustili naši dedje. NATURA 2000 nam omogoča, da to bogastvo zapustimo našim vnukom.« (Publikacija NATURA 2000 v Sloveniji) Da gre pri izvajanju ciljev NATURA 2000 v Sloveniji zares, dokazujejo uredbe vlade Republike Slovenije, ki dajejo pravno podlago za delovanje:

- Uredba o posebnih varstvenih območjih,
- Uredba o ekološko pomembnih območjih.

Na osnovi predpisov je pod posebnim varstvom 35 % celotnega ozemlja Slovenije. To so predvsem določena območja ali deli:

- močvirja in barja,
- podvodni svet,
- kras in jamski svet,
- kulturna krajina, gorski gozdovi in gorski svet,
- reke in rečne mrtvice,
- nižinski travniki in gozdovi,
- gozdni kompleksi (in velike zveri).

Vse države Evropske unije so dolžne trajno zagotoviti ugodno ohranitveno stanje življenjskih okolij ter ogroženih in redkih rastlinskih in živalskih vrst ter s tem omogočiti njihovo trajno preživetje. Razglasitev, da je neko območje postalo v okviru NATURA 2000 varovano območje, povzroča pri upravljavcih ali lastnikih teh območij zaskrbljenost, da bodo imeli omejitve pri rabi in gospodarjenju. Vendar naravovarstveniki menijo, da je ta strah odveč. Marsikje bo treba le ohranjati obstoječe stanje, morebitne omejitve bodo nastale le pri večjih posegih v prostor.

V zadnjih treh letih je bilo v projekt ohranjanja in varova-

nja biotske raznovrstnosti v Sloveniji vključenih pet območij, ta so:

- dolina Ličence in ribniki Petelinjek pri Poljčanah,
- nižinski gozd in mokri travniki ob Sotli,
- rastišče velikonočnice (*Pulsatilla grandis*) pri Ponikvi,

- gozdovi Jelovice in Ratitovca,
- Javorniško-Snežniška planota in dolina Pivke.

Tudi v Mislinjski dolini s pomočji zahodnega Pohorja, Paškega Kozjaka, Hude luknje in Plešivca je ohranjenih še veliko območij neokrnjene narave

s pestrostjo rastlinskega in živalskega sveta. Za ohranitev biotske pestrosti v našem okolju bi se morali zavzemati vsi, zlasti tisti, ki gospodarijo s prostorom, ne glede na to, ali so ta območja vključena v projekt NATURA 2000 ali ne. In kakšna bo usoda sibirske pe-

runike na omenjenem travniku? Upajmo, da bo s pomočjo NATURA 2000 preživela!

Viri: podatki so povzeti iz publikacije NATURA 2000 v Sloveniji, Zavod RS za varstvo narave, december 2005.

Regijski kviz Mladi in kmetijstvo

Bernarda Javornik, svetovalka za kmečko družino in razvoj dopolnilne dejavnosti pri KGZS – Zavod CE

V petek, 28. marca 2008, je v dvorani gasilskega doma v Libeličah potekal tradicionalen regijski kviz Mladi in kmetijstvo. Organizatorja tokratne prireditve sta bila Društvo podeželske mladine Dravograd in KGZS, Zavod Celje – Izpostava Dravograd.

Na tekmovanju se je pomerilo 7 ekip mladih iz društev podeželske mladine iz Dravske doline, Mislinjske doline in Dravograda.

Ekipe so tekmoval po pravilniku, ki med drugim pravi, da lahko tekmujejo mladi s podeželja, dva člana ekipe pa morata biti mlajša od 20 let.

Simon in Saša

Stopnja izobrazbe ni omejena. Vprašanja za izvedbo tekmovanja so pripravili na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije v Ljubljani in so bila vzeta iz naslednjih vsebin: ekološko kmetijstvo, vinarstvo, slovenski zaščiteni posebni kmetijski pridelki oziroma živila in aktivnosti zveze slovenske podeželske mladine.

Regijsko tekmovanje je potekalo v treh krogih. Po vsakem je bilo izločeno določeno število ekip, tako da smo na koncu dobili zmagovalno ekipo, ki bo Koroško regijo zastopala na državnem tekmovanju v Metliki. V prvem krogu so vse ekipe odgovarjale na isto vprašanje. Izbirale so med odgovori a, b, c ali d. V drugem krogu so vse ekipe odgovarjale na isto vprašanje tako, da so se odločale med odgovorom DA ali NE. V tretjem krogu so ekipe izbirale vprašanja za 1, 2 ali 3 točke. Na znak predsednika komisije so tekmovalci dvigovali kartončke z zapisanim odgovorom. Tekmovanje je skrbno spremljala tričlanska strokovna komisija. Že v uvodu v uradni del in potem med posameznimi

Strokovna komisija

krogi tekmovanja so organizatorji poskrbeli za glasbene točke.

Zmagovalci so postali mladi iz Društva podeželske mladine Dravograd. Ekipo so sestavljala dekleta: Ivanka Pšeničnik, Eva Zaponšek in Simona Špalir. Tudi drugo mesto so si prislužili domačini, tretje pa je pripadlo

trem dekletom iz DPM Dravska dolina.

Sedaj pa lahko držimo pesti, da se bodo zmagovalke regijskega tekmovanja čim bolj odrezale tudi v Metliki, kjer bo 12. 4. 2008 potekal državni kviz.

Zmagovalke z nagradami

Svečan dogodek v cerkvi sv. Danijela

Rudi Rebernik

Lansko jesen, 13. oktobra, je bila v razborski cerkvi posebna svečanost, ki jo je priredil in vodil gospod Leopold Korat, župnik iz Podgorja, ki ima na skrbi tudi razborsko faro, odkar tam ni več stalnega dušnega pastirja. Gospod župnik Korat je na svečanost povabil vse zakonske pare, ki smo bili poročeni v razborski cerkvi in smo lani obhajali okroglo obletnico skupnega življenja. To je bilo svečano in edinstveno doživetje, saj se kaj takšnega na Razborju še ni nikoli zgodilo.

Slovesnost se je pričela s sveto mašo, še prej pa je župnik zakonskim parom, ki smo bili navzoči, namenil pozdrav in nagovor. Po maši je sledila obnovitev zakonske obljube še za prihodnja leta skupnega življenja. Nato je gospod župnik Korat vsakemu paru podaril lepo knjižico s pesmi in nauki za življenje, imenovano Rože sreče.

To je bil za nas lep in nepozaben dan, posebej še zame in za mojo ženo, ki sva ravno meseca

oktobra praznovala 60 let skupnega življenja. Za naju je bil res izjemen dogodek, saj sva bila oba krščena v domači cerkvi, se v njej pripravljala na birmo in skupaj hodila v staro razborsko šolo celih 8 let. Po vojni, ko sva se oba srečno vrnila iz tujine, naju je v tej naši lepi domači cerkvi poročil naš takratni župnik g. Anton Oblak.

To srečanje zakonskih parov, ki smo skupaj obhajali okroglo obletnice, je bil zanimiv dog-

odek, saj sem poznal še starše od nekaterih, za ene se celo spominjam, kako jih je g. Oblak v cerkvi okliceval, ko so sklepali zakonsko zvezo.

Za svečano srečanje jubilentov gre zahvala v prvi vrsti gotovo g. župniku Koratu, cerkvenim ključarjem in cerkvenemu pevskemu zboru, ki je s svojim ubranim petjem še polepšal slovesnost. Pridne in izkušene razborske gospodinje – jubilantke – so nam potem zunaj cerkve postregle z domačimi

dobrotami, cerkvena ključarja pa sta nam ponudila blagoslovljeno vino kot na pravi poroki. Zato se še enkrat zahvaljujem g. župniku Koratu za povabilo na slovesnost in vsem, ki so poskrbeli za izvedbo. Bilo bi lepo, če bi se tak način praznovanja obletnic nadaljeval tudi v bodoče, saj bi s tem vzpodbujali tiste Razborčane, ki so odšli v svet, da bi se radi vračali v svoj rodni kraj, kjer so nekoč živeli, sklepali poznanstva in zakonske zveze.

Objavljam sliko, posneto 13. 10. 2007 v razborski cerkvi po končani slovesnosti. Slikalo se nas je osem parov z g. župnikom v sredi. Z ženo sva bila s 60 leti skupnega življenja najstarejši zakonski par.

Uspešen zaključek tečajev

Predelava mesa in peka kruha, potic, peciva ter izdelava testenin na tradicionalen način

Darja Jeriček

Kmetijsko gozdarski zavod Celje, izpostave Dravograd, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec, je v februarju in marcu organiziral dva programa usposabljanja za potencialne nosilce in nosilke dopolnilnih dejavnosti, in sicer 30-urni program usposabljanja po katalogu strokovnih znanj in spretnosti za nacionalno poklicno kvalifikacijo predelovalec/predelovalka mesa in 30-urni program usposabljanja peke kruha, potic, peciva in izdelave testenin po katalogu strokovnih znanj in spretnosti za nacionalno

poklicno kvalifikacijo izdelovalka/izdelovalec kruha, potic, peciva in testenin na tradicionalen način.

Usposabljanja predelave mesa se je udeležilo 35 kmetov in kmetic iz Dravske, Mislinjske in Mežiške doline, prav toliko pa je bilo tudi udeležencev na tečaju peke kruha, potic, peciva in izdelave testenin. Programi usposabljanja so bili sestavljeni iz teoretičnega in praktičnega dela. Teoretični del se je odvijal v predavalnici Koroške kmetijsko-gozdarske zadruge v Dravogradu, praktični del pa na za posamezne

dejavnosti registriranih kmetijah. Tečaj predelave mesa se je odvijal na kmetiji Klančnik v Podklancu. Glavni predava-

telj je bil naš zunanji sodelavec dipl. ing. živil. teh. Franc Javornik. Tečaj peke kruha se je odvijal na kmetiji Kajžar

Peka kruha pri Ajnjžiku

v Mežici in na kmetiji Ajnžik na Tolstem vrhu nad Ravnami. Glavni predavateljici sta

bili naši zunanji sodelavki ga. Marija Prajner in ga. Marjana Košmrlj iz Maribora.

Razrez svinjske polovice

Podelitev potrdila

Skoraj vsi udeleženci tečaja

Oba tečaja smo zaključili z ogledom dobrih praks (kmetij, ki to dejavnost že opravljajo in imajo urejene prostore) ter s podelitvijo potrdil o zaključku programa usposabljanja za nacionalno poklicno kvalifikacijo. Potrdilo je eno izmed pomembnih dokazil pri pridobitvi državnega certifikata za nacionalno poklicno kvalifikacijo.

Vsak udeleženeec, ki si želi pridobiti državni certifikat, se lahko prijavi na objavljeni javni razpis, ki ga vsako leto objavi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije skupaj z Državnim izpitnim centrom. Roka za prijavo za leto 2008 sta **19. maj** in **22. september**. Vloga, ki jo kandidat pripravi skupaj s svetovalko, vsebuje osnovni prijavi obrazec, kateremu je potrebno priložiti življenjepis ter dodatne priloge – dokazila, s katerimi dokazuje svoja znanja in spretnosti, določene s katalogom:

- overjena dokazila o formalno pridobljeni izobrazbi (spričevalo, diploma ...) – overjen na upravni enoti,
- izpisek iz rojstne matične knjige – na matičnem uradu,
- dokazila o neformalno pridobljeni izobrazbi (potrdila

o tečajih, delavnicah, ki se nanašajo na poklicno kvalifikacijo),

- priznanja za izdelke (Dobrote slovenskih kmetij, avstrijska ocenjevanja, druga lokalna ocenjevanja ...),
- diplome s tekmovanj,
- izjave kupcev izdelkov,
- obojestransko fotokopijo osebne izkaznice,
- fotografije izdelkov, morda delovnih prostorov in kandidata pri delu.

Komisija pregleda vlogo – portfolij (zbirno mapo) – in če ugotovi, da kandidat izpolnjuje vse pogoje, mu potrdi NPK. Če na podlagi predložene vloge in dokazil ugotovi, da ne izpolnjuje vseh pogojev, ga napoti na preverjanje znanja.

Cena pridobitve certifikata brez preverjanja je 106,41 €. V primeru, da komisija kandidata napoti še na preverjanje, je cena 148,14 €.

Informacije in svetovanje v zvezi z izvajanjem postopkov preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij dobite pri vseh svojih svetovalkah oz. svetovalcih za dopolnilne dejavnosti v kmetijski svetovalni službi.

Ekološka kmetija Fračnik

Martina Cigler, abs. agr.

Spet je pomlad in po kar dolgi zimi smo si oddahnili, ker je sneg skopnel. Le blato na neasfaltiranih cestih še povzroča preglavice. V hribih gre življenje še nekoliko po starem in zdi se, kot da bi se ustavil čas. Veliko dela kmetje še sedaj opravijo ročno, čeprav imajo na voljo veliko mehanizacije. Odpravila sem se na eno tako domačijo na Črneško goro, kjer v prekrasni okolici na posestvu Fračnik gospodari družina Rebernik.

V družini so gospodar Ferdinand, gospodinja Pavla in

njun sin Marjan, sinova Milan in Bojan pa sta že odšla od doma. Na posestvu stoji s škodlami krita stara hiša, v kateri so živeli nekaj, zdaj pa v njej prebiva le še njihova teta. Gospodinja mi je pokazala, kolikšno škodo je napravila toča leta 2003, strla jim je streho in oklestila sadno drevje, a k sreči so škodo dobili povrnjeno. Gospodar je po srcu muzikant in še zdaj rad raztegne meh harmonike. So srčna družina, v kateri ni rivalstva, tako kot je drugje, kjer pravijo, da mladi in stari ne gredo skupaj. Hlev so zgradili leta 1984,

nimajo pa še preurejenega za prosto rejo, a v prihodnosti nameravajo storiti tudi to. Gojijo šestnajst glav govedi, gospodinja pa mi je zadovoljna pokazala dvojčka telička, ki ju je njihova krava povrgla pred nekaj leti. Redijo še dva prašiča, perjadi pa pri hiši ni. Površine so strme in delo je težko. Od poljščin gojijo krompir in oves za lastne potrebe. Kmetijo bo nasledil najstarejši sin Marjan, kateremu pri gospodarjenju želim veliko uspehov. Na domačijo radi zaidejo tudi pohodniki; gospodinja mi je ponosna pokazala kartico, na kateri so zapisane zahvale lepo postreženih planincev. Več pa naj povedo slike

Gospodar Ferdinand je prestopil šesto desetletje.

Rebernikova oz. Fračnikova družina: Marjan, Ferdo, Milan, Pavla, Leja in Bojan

Rebernikova kašča

Nova hiša

Stara hiša je pod spomeniškim varstvom.

Utrinki s kmetijskega sejma v Celovcu

Predavanje kanadskega kmeta Percyja Scmeiserja

Martina Cigler, abs. agr.

Percy Schmeiser (1931) je kanadski kmet, ki goji gensko nespremenjeno oljno repico. Je varuh narave in sodeluje v gibanju za pravičnost in razvoj. Dne 18. 1. je imel na kmetijskem sejmu v Celovcu predavanje o gensko spremenjenih organizmih v hrani in krmilih. Predavanje je organiziralo več nevladnih organizacij, med njimi Klimabundnis, ki organizira tudi ekoštafeto.

Leta 1997 je Schmeiserja tožil

industrijski koncern Monsanto, in sicer ga je obtožil, da mu je ukradel seme gensko spremenjene oljne repice. Podjetje v oljno repico vsadi gen, ki je popolnoma odporen na Monsantoove pesticide, ki sicer uničijo vse ostale rastline. Percy takšnega semena nikoli ni kupil, saj ima njive z gensko nespremenjeno rastlino. Povedal je, da je takšen pelod na njegovo njivo prinesel veter in okužil posevek. Vedno se je zavzemal za gensko nespremenjeno hrano in krmo. Kmete spodbuja,

da si seme vzgajajo sami, da jim ne bi bilo treba plačevati dragih licenc za gensko spremenjeno seme Monsanto in drugim koncernom. Koncern Monsanto deluje tako, da s kmeti podpiše pogodbo in na polja pošilja tako imenovane genske policaje, ki kontrolirajo posevek še leta potem, ko kmet prekine pogodbo z njim. Kmetje morajo o vsem, kar piše v pogodbi z Monsanto, seveda molčati. Tožba se je vlekla od leta 1997 do 2004, sodišče pa je odločilo Monsanto v prid. Kazni k sreči Percyju

ni bilo treba plačati. Kam vodi jo takšne odločitve, bomo tudi ljudje postali lastnina izjemno bogatih nacionalnih korporacij in močnih vlad?

Povedal je še, da se bosta z ženo, ki tudi ima ekološko posestvo, še naprej borila za pravice kmetov in za zdravo prehrano. Pri sedeminsedemdesetih je poln pozitivne energije, posnel je film Življenje izven kontrole in je dobitnik alternativne Nobelove nagrade The Right Livelihood Award. Splača se ga poslušati!

Občni zbor Konjerejskega društva Mislinjske doline

Milena Tretjak

Novi blagajnik Jože Urbanc

Petnajstega marca so se člani Konjerejskega društva zbrali na dvanajstem rednem občnem zboru. Pregledali so delo preteklega leta in si zadali nove cilje. Največ truda in organizacije so člani v preteklem letu vložili v izvedbo blagoslova

konj v Dovžah, ki vsako leto pritegne vedno večje število konjenikov in obiskovalcev. Po pregledanih poročilih so potekale volitve novega vodstva, po končanem uradnem delu pa so člani čas namenili druženju in izmenjavi rejskih izkušenj.

Aktivni člani Konjerejskega društva Mislinjske doline

Prenova župnišča v Podgorju

Leopold Korat

V kroniki župnije sv. Urha v Podgorju je zapisano: »Opeka na župnišču je bila zelo slaba, saj je bila streha krita leta 1854. Tukajšnji župnik je kupil vagon bobrovca in 1200 kom (dvozobčane) opeke in dal župnišče na novo prekriti. Delo je izvršil s svojimi delavci in s pomočjo prostovoljnih pomočnikov Ivan Poličnik, p. d. Srebotov. Opeka in drugi material sta stala 100.033 din, delo pa nekaj čez 10.000 din. Vse stroške je kril iz izkupička za prodani les, ki ga je moral dati posekati v nadarbinskem gozdu v Šmiklavžu, kjer je sneg polmil mnogo dreves.« In če gremo še malo naprej po župnijski kroniki, še piše: »V maju (1983) smo začeli z obnovo župnišča. Najprej smo zamenjali vsa okna, nato smo podaljšali in preložili opeko na strehi in nazadnje naredi-

li še novo fasado. Pri vsem delu so zelo pridno in požrtvovalno pomagali farani.« Leta so načela opeko, zato smo se že lani skupaj z Župnijskim svetom

dogovorili, da bomo prenovili streho župnišča. Že lani smo kupili 380 m opeke – bobrovca. Zadnjega marca smo začeli z odkrivanjem, deskanjem, latanjem

in v enem tednu bo nova streha (če bo vreme). Ko boste to brali, bo župnišče v Podgorju imelo »nov klobuk«. Kot je zapisano v kroniki, so tudi pri letošnji obnovi pridno in požrtvovalno sodelovali vsi župljani – krajani našega kraja. Vsaka pomoč je bila sprejeta s hvaležnostjo in še kako dobrodošla. Ni vse samo v denarju (čeprav brez nje ne dobiš skoraj nič), so tudi les, hrana, lepa beseda, dober nasvet in vzpodbuda. Nismo prenavljali samo z materialnimi stvarmi, tudi in predvsem s srcem. Naš skupni župnijski dom je tako pod budnim očesom mojstra g. Franca Rošerja in s pridnim delom župljanov dobil »novo obleko«. To bo pa zapisano v kroniki leta 2008. Čez sto let boste to ponovno prebrali in ponovno prekrivali župnišče v Podgorju.

Prenova župnišča v Podgorju

Spominski pohod po Šisernikovi poti

Mirko Tovšak

Lepo sončno jutro na prvo marčevsko soboto je tudi letos vzpodbudilo veliko število planincev, da so se odpravili na tradicionalni spominski pohod Jožeta Šisernika. Tega vsako leto, ko se zima počasi poslavlja, zahodni del Pohorja od Dravograda do Kremžarice pa je običajno še

prekrit z zadnjimi zaplatami snega, organizira Planinsko društvo Slovenj Gradec.

Jože Šisernik, katerega spomenu slovenjgraški planinci namenjajo ta pohod, je bil znan planinec, alpinist, markacist, na splošno pa priljubljen rekreativec, saj skorajda ni bilo rekreativne prireditve, na ka-

teri ga ne bi srečali. Tako kot je živel, se je tudi končala njegova življenjska pot. 29. februarja 1980 je tekmoval na sindikalni veleslalomski tekmi na smučišču pod Partizanskim domom. Ko je pripeljal skozi cilj, ga je izdalo srce, omahnil je v sneg, tisti pa, ki smo bili prisotni na ciljnih strmini, najprej sploh nis-

mo dojeli, da se je Jožetu nekaj pripetilo. Menili smo, da se je zaradi naporne vožnje in zaradi kratkotrajnega počitka namenoma zvrnil v sneg. Šele čez nekaj časa smo dojeli, da je z njim nekaj narobe. Kljub temu da je bil tam takoj prisoten tudi zdravnik, ki mu je nudil takojšnjo zdravniško pomoč,

Po polurni hoji se nam na skalci ponudi čudovit pogled na Dravograd.

Takole smo »grizli« po globačah, polnih jesenskega listja.

Lep sončni dan je na Kremžarici zadržal marsikaterega pohodnika.

Okrepčilo pri Škratku se je prileglo.

mu ni bilo več rešitve. V 47. letu se je tako končala njegova življenjska pot, lepo pa je, da so njegovemu spominu slovenjgraški planinci posvetili vsakoletni pohod od Dravograda do Kremžarice, saj smo ga na tej poti v času njegovega življenja zelo pogosto srečevali.

Da »premagamo« Šisernikovo pot, potrebujemo približno 4 ure zmerne hoje. Začetek poti se prične pri upravnem

poslopu Zadruga Dravograd, nato pa se strmo vzpne na vrhove nad Šentjanžem. V nadaljevanju hodimo deloma po gozdu, deloma prečkamo senožeti, travnike in gozdne jase ob redkih kmetijah vse do Škratka, nato pa se ob koncu ponovno zagrizemo v strmino pred vrhom Kremžarice. Po kakšne pol ure naporne hoje končno prispemo do Koče pod Kremžarjevim vrhom in s tem zaključimo opisano pot.

Tudi letošnjega pohoda se je udeležilo lepo število planincev. Večina se jih je iz Mislinjske doline odpravila kar z rednim avtobusom, drugi pa so v Dravograd prispeli z avtomobili. Po evidenci, ki jo vodi jo na Kremžarici, je letos pot prehodilo preko 300 planincev. Med potjo so nas na dveh kmetijah pogostili tudi s pijačo in hladno hrano, na koči pod Kremžarjevim vrhom pa sta nas sprejela vedno nasmejana

začasna upravnika koč Stane in Sonja. Letos smo prvič na Kremžarici žal pogrešali dolgoletnega zapisovalca vseh pohodnikov Mirka Žolnirja, ki zaradi bolezni ni mogel sodelovati pri organizaciji pohoda. Lahko rečemo, da je Mirko eden izmed tistih slovenjgraških planincev, ki je veliko storil za to, da je Šisernikov pohod postal tradicionalna prireditev koroških planincev.

»Beli žegen« – velika noč 2008

Leopold Korat

Slika ne laže. Zato je tokrat bolj pomembna kakor besedilo. Ko bo čez več kot sto let velika noč spet tako zgodaj, kot je bila letos, bodo naši prihodnji rodovi videli, kako smo praznovali leta 2008. Letos se je vidno izpolnil star pregovor: zelen bo

žič, bela velika noč. Blagoslov velikonočnih jedil pri kmetiji Anžij v Velunji je vsako leto lepo obiskan. Tako je bilo tudi letos. Vsa leta do zdaj smo se znašli med cvetočimi forzicijami, letos pa je bilo vse belo.

Žegen v Velunji

Po svoje je bil to poseben dogodek, ki dolgo ne bo šel v pozabo. Je bila pa en teden prej lepša cvetna nedelja. Veliko ljudi je prišlo na blagoslov snopov na Razbor. Med njimi je bil tudi »velikan«, osem metrov dolg snop. Res ni bil največji v Sloveniji, je pa pomembno to, da sta ga dva moža prinesla iz Velunje pol drugo uro peš do cerkve. Zato je tudi ta snop vreden spomina in fotografije.

Tako so v snegu minili letošnji velikonočni prazniki. In zdaj že upamo na lep mesec maj. Saj bi bilo na svetu dolgočasno, ko bi bilo vedno enako. Tako se pa kakor v našem življenju, tudi v naravi menjavata lepo in slabo vreme, sonce in dež. Tako je bilo in tako bo, ko nas več ne bo.

Največji snop v razborski cerkvi

Milena J. Cigler

V knjižnici dr. Franca Sušnika na Ravnah so v mesecu marcu gostili pesnico Nežo Maurer. Poleg pesniškega poslanstva, ki ga ima, je Neža še prevajalka, publicistka, novinarka in pisateljica.

Naj najprej navedem nekaj biografskih podatkov o njej: po učiteljišču je končala Višjo pedagoško šolo in diplomirala iz slavistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Prvič sem поблиže spoznala to pesnico ob gledanju televizijskega filma Potovka. Vendar je osebni stik več kot vse drugo. In ni me razočaral. Neža Maurer te kot osebnost prevzame, ne da bi o njej vedel kar koli. Preprosta in globoka je kot kozarec dobrega vina. O sebi je povedala, da se spominja srečnega otroštva, starega očeta, ki ji je dal veselje do branja, matere ter sosedovega fantiča. V njen brezskrbni

svet otroštva je bruhnila vojna in svet se je sesul ter razbil sanje. Tako je enajstletna deklica naenkrat odrasla.

To je bil čas, ko so sejali kovinska svetla in gladka zrna in ko je vsaka pesem zvenela kot Lili Marlen. Vendar v Neži niso zatrli čustva ljubezni, zato je njena največja uspešnica prav zbirka Kadar ljubimo.

Zvijačnost
Vabiš me kot čista voda
s svojo bistrostjo,
da se ti prepustim
za vedno.

Mamiš me kot skrit tolmun
z zvijačnostjo,
da se utopim v temo.

Čez leta – kot lokvanj na gladini – ti zacvetim v očeh.

Na vprašanje, ali obstaja »ženska poezija«, je povedala na-

slednje: »Pesem je dobra ali slaba ne glede na spol. Vendar še nisem slišala, da bi ženske pisale "junaško" poezijo, kot npr. v narodni pesmi. Če bi to počele kdaj v preteklosti, bi jih sežgali na grmadi kot čaravnice.«

Na vprašanje, kaj ji je ostalo od novinarstva, je povedala, da je opravila mednarodni tečaj za otroške oddaje in da je le-te tudi delala, vendar ne posebno dolgo. Delala je oddaje na TV in na radiu. Iz tega obdobja ji je v spominu ostala Zgodba o pajku za otroke. Nekdo od navzočih je gostjo vprašal, kako je bilo, ko so se njeni otroci odločali za poklic. Pripovedovala nam je, kako se je Eva odločala, da bo delala v cirkusu. Štiriletna je sedela z mamo v cirkusu, nakar je pokazala mami akrobate na trapezu in rekla: »To bom jaz!« Mami Neži je postalo kar slabo, vendar je mala Eva vztrajala pri svojem in ko je končala OŠ, je v ruskem cirkusu, ki je takrat gostoval v njihovem kraju, dobila vse potrebne informacije in naslove za vpis v šolo za klovnese v Moskvi. Pri tem ji je bilo v pomoč znanje ruščine mame Neže. Nič drugače ni bilo s sinom Miklavžem, doda Neža. Hotel je postati pilot in njegova velika želja ga je zanesla v Mostar v šolo za pilote. Postal je najmlajši pilot v Sloveniji, je dodala, ne brez ponosa.

Njena »materinska poezija« je dosegla izjemen uspeh na slovenskem tržišču, kjer je običajna naklada pesniške zbirke 500 izvodov. Njena zbirka Od tebe k meni je dosegla naklado

5000 izvodov.

Ko je študirala na filozofski fakulteti, ji je neki profesor rekel, naj neha pisati poezijo. »Če bom nehala, bom umrla,« je odgovorila, čeprav v začetku ni imela podpore niti pri svojih najbližjih; mamo je bilo sram, da hči piše pesmi, moč je bil ponosen šele potem, ko so izšle, itd. Vendar kar je dobro, enkrat uspe in tako je tudi Neža Maurer uspešna, mila, subtilna in obenem močna in pogumna slovenska pesnica.

Za vsak dan

Smisel nekega mojega dneva
si bil,
sreča nekega mojega večera.
Rdeč tulipan
v vazi mojih spominov.

Jaz pa potrebujem
popotno palico, trdno in
grčavo,
za vsak dan, za vsako pot.

Od mene k tebi

Lahko si sposodiš
belo krilo in rdeč pas,
lahko si sposodiš
sandale in torbico,
lahko se z mojim smehom
odsmeješ na ulico,
se z mojim hrepenenjem
zaziraš v mimoidoče,
z mojim glasom
rečeš »da« ali »ne«.

Vse si lahko sposodiš –
odneseš v svoje življenje.

Le dušo moraš imeti svojo.

Neža Maurer – desno

Javno branje poezije na Treski v Mežici

Milena J. Cigler

Organizacija UNESCO (Organizacija združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo) je leta 1999 21. marec razglasila za svetovni dan poezije. Namen tega praznika je vzpodbujati

nje branja, pisanja, objavljajna in proučevanja poezije po vsem svetu.

Prinesti sveža spoznanja in zagon nacionalnim, regionalnim, internacionalnim pesniškim gibanjem je geslo

tega dneva.

In zakaj poezija?

- Obstaja družbena potreba, ki ljudi vabi, da se vrnejo k svojim koreninam. Zunanji svet jih nezadržno vabi, da se

obračajo navzven in proč od sebe.

- Kot posameznik pesnik dobiva novo vlogo, saj publika vedno bolj ceni literarne večere, na katerih pesniki in pesnice sami berejo poezijo.

Tudi sama sem prebrala nekaj svojih del.

- V sredstvih javnega obveščanja in javnosti nasploh še vedno obstaja težnja, da pesnikov ne bi jemali resno. Potrebno je ukrepati, da bi se osvobodili te javne podobe.
- Premiki v družbi v smeri prepoznavanja in spoštovanja vrednot prednikov predstavlja tudi vračanje k tradiciji ustnega izročila in sprejemanje govora kot sredstva za druženje in strukturiranje posameznika.

Zapisano v Parizu na 30. skupščini UNESCA okt. in nov. 1999. Prevod: Ajda Vasle

Pesniki so se od nekdaj radi igrali z besedami in se zaljubljali. Ker so bili revni kot cerkvene miši (revni so še danes), izvoljenke njihovih plamenečih src pa so bile lepe dame iz

bogatih in plemenitih rodbin, jim pač ni bilo dovoljeno, da bi svojo ljubezen izpovedovali javno. Zato so si izmislili skrivno pesniško sporočilo.

Svojo ljubezensko izpoved so zakrinkali na ta način, da so jo vpletli med črke pesmi. Najpogosteje so besede zasukali tako, da prve črke vseh verzov tvorijo ime ljubljene osebe. (Boris A. Novak: *Oblike srca*)
Pesmi s skrivnim sporočilom je pisal tudi France Prešeren.

L Ljubezen

J Je tajinstvena zadeva

U Uklet v njene čudežne oči

B Bedim nad sencami noči

I In sanjam sred svetlobe dneva

C Coprnija: nič ne jem in nič ne pijem

AA kot da nis em trezen

Tudi to pesem si je izmislil Boris A. Novak, da bi nam ponazoril tvorbo akrostiha, (v pesmarici pesniških oblik).

V Mežici na večeru Treske (Literarno gledališče Treska Mežica) smo nastopili vsak s svojo »umetnižo«. Sodelujoči: KD Literati Mežiške doline: Anka Plevnik, Berta Pavlinec, Hilda Maklin, Helena Veršnik; DLG Treska Mežica: Marjeta Tasič; literati pri DU Mežica: Terezija Jaser, Terezija Homer, Tončka Struga in Jože Libnik, ki je prebral tudi dve pesmi Rudija Pečovnika; ter Grega Grošelj in Milena J. Cigler, članica LKD Beseda Dravograd.

Glasbena spremljava: Pevska skupina Gorna. Prireditev sta povezovala Peter Peruzzi in Marjeta Tasič.

Prireditev so sponzorirali: Občina Mežica, Elstik, d. o. o., Gostilna Krebs in Dorica Vasle.

Nastopajoči s skupino Gorna

Bršljanke so prepevale

Franc Jurač

Pred tremi leti so v Tomaški vasi ustanovili ženski pevski zbor. V tem času so pripravili veliko koncertov, ob tretji obletnici delovanja pa so pevke pripravile jubilejni koncert, na katerega so povabile pevce in pevke petnajstih pevskih zborov, med njimi pa je zapel tudi župan občine Slovenj Gradec Matjaž Zanoškar.

Marija Gams

Glavna naloga PT dispanzerja je bila preventiva – preprečevanje in omejevanje bolezni. Vse člane gospodinjstev, v katerih so živeli bolniki z aktivno tuberkulozo, smo vabili na pregled. Spremljali smo tudi ostale, ki so čutili potrebo, in to ne glede na njihovo materialno stanje ali potrdila o zdravstvenem varstvu. Za ozaveščenost in izobrazbo

Marija Gams

smo vsem obiskovalcem delili letake. Rentgenski diaskopski pregledi pljuč pa niso bili edino delo primarija dr. Alojzija Simonitija, opravljal je tudi kurativno delo. Nekaterim težkim bolnikom je redno dal pneumotorax (s posebnim aparatom je injiciral zrak med rebro in pljučno mrežo) z namenom, da se rana na pljučih stisne in zaraste. Spominjam se mladenke iz premožne družine v centru našega mesta, ki ni nikoli živela v slabih razmerah, pa je prihajala k nam na to zdravljenje. Od laboratorijskih preiskav se je v našem dispanzerju jemala kri za sedimentacijo samo ob potrebi presoje aktivnosti bolezni. Za preiskavo pljunka na bacile tbc smo bolnike napolnili v laboratorij bolnišnice. Pri vsem kurativnem delu je bila potrebna pomoč sestre. Da sem lahko opravila vse administrativno delo za obiskovalce, sem prosila paciente, da so prihajali pred pričetkom dela zdravnika. Pregledna kartotečna evidenca je terjala veliko dela, posebno še bolni-

ški listi za vse sostanovalec akutnih bolnikov. Vse to sem lahko vpisala le ob prisotnosti obiskovalcev. Pogosto so mi pacienti pomagali tudi s prižiganjem in ugašanjem luči v prostoru z rentgenskim aparatom, da sem jaz nemoteno pomagala zdravniku.

Za preventivno delo PT dispanzerja so bili nujni tudi obiski na domu. Bila sem sestra še v dveh posvetovalnicah, zato sem šla na dom le v najnujnejših primerih. Običajno je bil to obisk na zelo oddaljeni hribovski kmetiji, kjer je živel bolnik z odprto pljučno tuberkulozo, ki se je vrnil iz nemškega taborišča. Spominjam se takega obiska v hribih Št. Primoža. Da sem se počutila varno, sem povabila s seboj sorodnico. To je bil pravi pohod, ki je trajal celih 20 ur. Zapomnila sem si tudi obisk na Ojstrici nad Dravogradom pri revni bajti s številnimi bolnimi otroki. Z menoj sta bili dve gojenki iz ljubljanske sestrške šole, ki sta bili pri nas na krajši praksi.

Otroška posvetovalnica je v drugem delu pritličja v obnovljenih prostorih pričela z delovanjem 1. januarja 1946. leta, in sicer je bila odprta enkrat tedensko od 14. do 17. ure. Vodil jo je dr. Maks Pohar, po njegovem odhodu pa dr. Grilc. Delo je obsegalo preventivno skrb za zdravje otrok. Bolnih otrok nismo sprejemali, saj smo imeli samo eno čakalnico in eno sobo za zdravniške preglede. S tehtnico in kliničnim pregledom se je zasledovalo napredek dojenčka ali malega otroka. Zdravnik se je posvetoval z materjo, odgovarjal na vprašanja, po potrebi svetoval ali napisal recept za dodatke. V posvetovalnico so prihajale matere iz mesta in najbližje okolice v glavnem z dojenčki, nekatere tudi z malčki. Iz širše okolice jih je bilo zelo malo zaradi nemogočih povezav z vlakom, saj avtobusov in osebnih avtomobilov ni bilo. V času okupacije so bile

otroške posvetovalnice tudi v manjših krajih, povedali so mi za Šmartno in Podgorje. Iz šmarške posvetovalnice sem dobila za malčke nekaj hlačk, ki so ostale od razdeljevanja. Nakaznice za otroška oblačila in za mleko so takrat že dobivale družine zaposlenih, niso pa dobivale nobene denarne pomoči do leta 1951, ko je bil uveden otroški dodatek. Matere, ki niso imele splošnega zavarovanja, so bile zelo hvaležne za vsako darilo našega Rdečega križa, pa naj je bilo to mleko v prahu, ribje olje, nekaj konzerv s sadjem ali nekaj pleničk. Bila sem tajnica RK Slovenj Gradec in odgovorna za razdeljevanje (v posvetovalnici) in za prevoz teh daril Okrajnega LO, ki pa je pogosto menjal svoj sedež (iz Slovenj Gradca na Prevalje, v Šoštanj, Dravograd in zopet v Slovenj Gradec). Imela sem tudi dolžnost obiskov na domu, opravila pa sem le nekaj najnujnejših po prijavi sosed. Najrevnejše matere največkrat niso prihajale v posvetovalnico. Najbolj mi je ostal v spominu obisk na srednje veliki kmetiji v Podgorju s požganim gospodarskim poslopjem in izropano, za bivanje komaj primerno stanovanjsko hišo. Gospodar in njegov brat sta ob koncu vojne umrla v nemškem taborišču, mama z dojenčkom je ostala obupana in je otopela. Vidno je bilo veliko pomanjkanje vsega, jaz sama pa nisem mogla nuditi dovolj pomoči.

V prostorih otroške posvetovalnice je bila enkrat tedensko v popoldanskem času tudi posvetovalnica za nosečnice. Posvet in pregled so nosečnice lahko opravile tudi pri krajevnih babicah, zato je bilo obiskov manj. Največkrat so prišle zaradi kakšne bolezni ali nepravilnosti v nosečnosti. Izven teh dejavnosti pa smo v dopoldanskem času enkrat letno opravljali pregled vseh šolarjev.

V vseh treh navedenih ambulantah smo imeli kartotečne

preglede dela, knjige in redna mesečna poročila, ki smo jih pošiljali na Ministrstvo za zdravje. Vse to je bilo s kopijami poročil spravljeno na delovnem mestu vsake ambulante. Žal pa je bilo pozneje uničeno vse, kar bi spominjalo na tedanje javne zdravstvene ustanove. V hišo, kjer so po vojni te službe delovale, se je ob reorganizaciji Okrajnih LO naselila notranja uprava Okraja Slovenj Gradec. Morali smo se izseliti. Za PT dispanzer smo morali urediti prostor v prvem nadstropju vogalne hiše na Glavnem trgu 1 (danes višje- in visokošolsko študijsko središče). Bilo je veliko težav zaradi teže transformatorja in rentgenskega aparata. Sledili so beljenje, pleskanje in namestitve novega pohištva. Obe posvetovalnici pa sta morali prenehati z delom zaradi pomanjkanja prostora. Pohištvo, vse skrbno vodene kartoteke, poročila, dopise in knjige smo shranili v pritličju Železnikarjeve hiše na Trgu svobode 4. Ko je bilo vse urejeno, sem delala v PT dispanzerju še do 1. septembra 1950. leta, potem pa sem dobila odločbo o premestitvi v Ljubljano. Težko mi je bilo zapustiti tedanje delo, ki mi je bilo v veliko zadovoljstvo, in se posloviti od ljudi, ki sem jih spoznala in imela z njimi dobre odnose.

Viharnik

Kresovanje v Dravogradu

— Nataša Konečnik Vidmar —

Tudi letos ste vabljeni na kresovanje na Ribiški dom Dravograd, ki se bo pričelo v sredo, 30. aprila, ob 19. uri. Poskrbljeno bo tako za jedačo kot tudi za pijačo, poveselili in zaplesali pa se boste lahko ob zvokih zabavne in narodnozabavne glasbe priznanega ansambla Stil 5. Vstop je prost.

Fanika Pintar - Rošer

*Skromno, tiho si živela,
za nas si delala in trpela,
srce ljubeče zdaj v grobu spi,
nam pa rosijo se solzne oči.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice in prijateljice Fanika Pintar - Rošer iz Slovenj Gradca se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in bivšim sodelavcem, ki ste jo spremljali na zadnji poti, izrekli sožalje, darovali za svete maše, za vence, cvetje in sveče. Hvala guverniki za izrečene besede slovesa, pevcem za zapete žalostinke med mašo zadušnico in na pokopališču, gospodu župniku Mirku Horvatu za nagovor in pogrebni obred ter pogrebni službi Jerneja Zaveršnika za storitve.

Žalujoci: hčerki Fanika in Cvetka z družinami, vnuki in pravnuki, prijatelj Vladimir in ostali sorodniki

Srečanje pritrkovalcev na zvonove

Nataša Konečnik Vidmar

V nedeljo, 20. aprila, ob 12. uri bo na Sv. Primožu nad Muto potekalo srečanje pritrkovalcev na zvonove. V prvem delu bo potekala predstavitev pritrkovalcev, skupin in njihovih pritrkovalskih melodij, spoznavali in ponovili bodo različne tehnike pritrkovanja, ritmične vzorce in melodije na improviziranih zvonovih, izmenjavali izkušnje, v drugem delu pa bodo pritrkovali v zvoniku cerkve na Sv. Primožu. Sledila bosta

kulturni program in srečanje s člani Pihalnega orkestra Muta. Letošnjega srečanja se bodo udeležili posamezniki in skupine: Društvo pritrkovalcev Rogatec, pritrkovalci iz Škocjana, Peter Vidmar iz Lukovice, Pritrkovalna skupina iz Vuhreda in Primoža ter šmarški pritrkovalci. Namen srečanja je, da se ta slovenska posebnost in ljudska umetnost ohrani in razširi tudi v tiste kraje, kjer je manj znana.

Spomin

*Vsi ste odšli,
nikogar več ni,
le dom zdaj je sam,
oko vas išče zaman.*

Frančiška Šmon
1920 - 2006

Triindvajsetega februarja bo minilo tri leta, odkar nas je zapustila mama, babica in prababica Frančiška Šmon, po domače Mornova bica.

Hvala vsem, ki se je spominjate in prinašate cvetje ter prižigate sveče na njenem grobu.

Metka Sovinc

Spomin

*V naših srcih ti živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer v tišini mirno spiš.*

Gašper Šmon
2001 - 2004

Sedemnajstega februarja bo minilo štiri leta, odkar nas je po hudi tragični nesreči zapustil nečak in bratranec Gašper Šmon. Hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite pri njegovem preranem grobu in prižgete svečo.

Žalujoci

Fanika Šmon

☆ 1944

† 1998

Spomin

*Zakaj si morala umreti,
ko s tabo je bilo lepo živeti?
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina sta pri nas.*

Fanika Šmon z Razborja

Deset let bo minilo, odkar si nas zavedno zapustila, dobra mati, žena, babica in soseda ter iskrena prijateljica. Vsi se te radi spominjamo kot dobre in skrbne Mornove gospodinjne. Naj ti bo lahka razborska zemlja, ki si ji bila zvesta do groba!

Hvala vsem, ki se je spominjate, ji prižigate sveče in prinašate cvetje ter postojite pred njenim preranim grobom.

Žalujoci: otroci Darinka, Franja, Marta in Jože z družinami, brata in sestre z družinami, enajst vnukov, ki babico zelo pogrešajo in ostali sorodniki ter sosedge

Anamarija Potočnik

☆1928

†2008

Tiho in mirno, kot je živela, se je v nedeljo, 17. 2. 2008, ob 8. uri in 23 minut v slovenjgraški bolnišnici pogreznila v večne sanje Anamarija Potočnik, rojena Novak. Poznali smo jo kot gospodinjico pri Pokrovu, kamor je prišla

leta 1963, ko se je poročila s prijaznim, vedno nasmejanim Albinom Potočnikom. Že naslednje leto, torej leta 1964, je Anamarija rodila hčerko Marjano, tri leta kasneje pa sina, ki je žal še kot dojenček umrl in s svojo smrtjo bridko zaznamoval življenje mladega zakonskega para. Albin je hodil na delo v Železarno Ravne, Anamarija pa je skrbela za hčerkico in gospodinjstvo ter ob pomoči moževe sestre Micke delala na domači kmetiji.

Pred 20 leti je doživela srčni infarkt. Od tedaj je njeno srce počasi, a vztrajno pešalo. Pred dobrim desetletjem si je pri padcu zlomila kolk in pristala na invalidskem vozičku. Z Albijem sta se takrat preselila v novo hišo in se po svojih najboljših močeh trudila z delom na kmetiji, kolikor sta se še mogla. Hčerka Marjana, ki si je ustvarila družino v kar precej oddaljenem Podgorju pri Slovenj Gradcu, je starše in teto Micko s hvaležnostjo in ljubeznijo redno obiskovala in oskrbovala, po lanski očetovi nesreči pa je mamo vzela kar k sebi v Podgorje.

Usoda je hotela, da je moral Albin zaradi trajnih posledic po prometni nesreči v dom starostnikov na Prevalje, tam pa se mu je po štirih mesecih pridružila tudi Anamarija, ki se ji je zdravje tako poslabšalo, da ni mogla več biti v oskrbi hčerke in njene družine. Z bivanjem in oskrbo v domu je bila zelo zadovoljna, največ pa ji je pomenilo, da sta bila z možem skupaj in da sta si lahko delila težave, ki sta jima jih prinesla nesreča in starost.

Anamarijine korenine so v Dobrniču pri Novem mestu, kjer se je 3. julija 1925 rodila skromnim, a delovnim staršem. Zavedna slovenska družina, ki je med drugo svetovno vojno izgubila sinova, dva pa sta se borila v 14. diviziji, je imela deset otrok in tako se je Anamarija že zelo zgodaj navadila dela in skromnosti. Za preživetje je hodila na delo k okoliškim kmetom, na tržnici v Ljubljani je prodajala kmetijske pridelke, nazadnje pa za zmeraj zapustila ljubljeno Dolenjsko in se zaposlila v bolnišnici v Ljubljani, kjer se je njena življenjska pot združila z Albijevo.

Pokrovova mama je živela za dom in družino, ponosna je bila na hčerko, na zeta in na svoje tri vnukinje, veselila se je nove hiše, ljubila je naravo, delo na vrtu, ki jo je spominjalo na mladost na sončnem Dolenjskem, rada pa je prisluhnila tudi lepi pesmi, zato je v prostem času poslušala radio in gledala televizijo.

Bila je globoko verna, zato je ne glede na vremenske razmere dolga leta redno hodila v hotuljsko cerkev k svetim mašam, ko pa je noge niso več ubogale, sta jo pogosto obiskovala podgorski in hotuljski duhovnik, za ker se jima v imenu družine toplo zahvaljujem.

Prav tako iskrena hvala njeni dolgoletni zdravnici gospe Francki Borovnik Šmid, ki jo je večkrat obiskala doma, hvala osebju doma starostnikov na Prevaljah in osebju internege oddelka slovenjgraške bolnice, kjer so skrbeli zanj v najtežjih trenutkih.

*Ugasnila je luč življenja,
se prižgala luč spomina,
v naših srcih pa ostaja
skrita tiha bolečina.*

Pokrovovi mami Anamariji sem se zahvalila za vse, kar je v letih življenja na Koroškem storila za svoje drage ali za kogar koli izmed nas. Zaželela sem ji miren počitek na hotuljskem pokopališču, njenim najdražjim pa sem v imenu KS Kotlje izrekla iskreno in globoko sožalje.

Urška Zdovc

Mami v spomin

*Vedno stala si na pragu in mi mahala v slovo,
ustnice so ti drhtele, se solzilo je oko.*

*Z mano šle skrbi so tvoje,
želje šle za srečno pot,
misli tvoje šle so z mano vse življenje, vsepovsod.
Več na pragu te ne vidim,
nič več ne pomahaš mi,
je otožna rodna hiša,
nagelj v oknu se suši.
Hladna zemlja te pokriva,
več te zame ne skrbi,
zdaj, preljuba moja mati, meni se oko solzi.*

Anica Kumer

Pesem posvečam moji dragi mami Marjeti Klavž – Ulcejevi bici z Zelenbrega pri Ravnah na Koroškem. Po kratki boleznii je lani konec oktobra zaprla trudne oči. Rojena je bila 18. februarja 1927 v veliki Zg. Kotnikovi družini v Zg. Razborju. Druga svetovna vojna je zaznamovala njeno mladost in ji vzela brata in očeta. V bistvu je bila preizkušana vse življenje, vendar pokončna, kot je bila, ni klonila nikoli. S svojo trdo vzgojo mi je dala bogato doto, ki se ne meri v denarju – pridnost, poštenost in neizmerno voljo, da tudi sama nisem klonila pod križem, ki mi ga je naložilo življenje. To je najlepše, kar lahko da poštena, trdna mati. Mama, zdaj ko vas ni več, šele vem, kaj sem imela. Hvala vam za vse, za ljubezen, za toplino, za skrb.

Vaša hčerka Anica

Hčerki v spominsko knjigo

*Vrtnice rdeče narisala mati z žuljavo mi je roko,
s trnjem prepletla je šopek droban – skromne vijolice,
bele marjetke,
prvi pomladni žafran.
»Danes kot vrtnica vsa še žariš,
skromna si kakor vijolica plava,
bela marjetica tvoja nedolžnost,
čistost dekliško priznana.
Ostani poštena, kot sem te učila,
ponižnost in skromnost naj v tebi živi.
Nikdar ne pozabi, da sem te rodila,
ne pusti samevat na stare me dni.
Ko trnje med cvetjem boš občutila,
ne kloni, pa naj še tako bo hudo,
da nate ponosna tvoja mati bo,
ki vedno ljubila te bo srčno.«*

Anica Kumer

Karel Rošar

*Sonce sije na sive robove,
ki jih poljublja jutranji hlad,
te sive ostrine, te proste vrhove,
te imam rad.*

*Nad vsemi polji,
nad vsemi dolinami,
srebri se megla;
tu sem kot orel med sinjinami
blizu Boga.*

Srečko Kosovel

28. marca mineva leto dni, odkar nas je zapustil dragi mož, oče in deda

Karel Rošar iz Mislinje.

Hvala vsem, ki na grobu stojite
in prižgete svečko v njegov spomin.

Hvala vsem, ki ga z molitvijo obdarite,
tako živel bo z nami vse dni.

Počivaj v miru!

Vsi njegovi

Ivan Prednik

☆1936

†2007

*Z naravo lepo si živel,
pustil za sabo si skrbi.
Vajen si bil garati,
zemljo spoštovati,
saj ti bila je kakor
krušna mati.*

14. decembra 2007 smo se z žalostjo poslovili od skrbnega in dobrega gospodarja, dragega moža, brata, očeta in deda Ivana Prednika z Vrh.

Rodil se je 27. aprila 1936 med tremi sestrami. Osnovno šolo je obiskoval v Šentjanžu, nato še na Selah. Leta 1954 je zaključil srednjo kmetijsko šolo na Grmu. Dve leti vojaščine je služil v Kninu. Veselilo ga je kmečko delo, zato je po odsluženju vojaškega roka ostal doma na obširni kmetiji in s pridom uporabljal znanje, ki ga je pridobil v kmetijski šoli; dobro je gospodaril in s svojim znanjem pomagal tudi sosedom.

Vedno je lažje v dvoje, zato si je na svoj dom leta 1970 pripeljal pridno družico Olgo. Rodila sta se jima dva sinova, Ivo in Beno. Ivan je v sinu Ivu videl dobrega naslednika kmetije, v katero je sam vlagal vso skrb in ljubezen, dokler so mu puščale moči. Ivo z Darjo zares dobro gospodari naprej, Beno pa se je izučil za avtoličarja.

Ivan je rad pestoval dve prikupni vnučki, ki sta mu bili v veliko veselje, zadnjih pet let pa mu je zdravje vedno bolj pešalo in nazadnje je pristal na invalidskem vozičku.

Kako je bil priljubljen med sosedi, se je pokazalo na njegovi zadnji poti na starotrškem pokopališču, kjer ga je spremljala velika množica ljudi.

Zahvala

Zahvaljujemo se gospodu župniku Gabrijelu Knezu, govorniku Feliksu Knezu, moškemu pevskemu zboru Ksaver Meško s Sel ter zdravniškemu osebju, ki je v zadnjih letih skrbelo za njegovo zdravje in počutje.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam izrekli sožalje ter darovali sveče in cvetje.

Žena Olga ter sinova Beno in Ivo z družino

Spomin

VIKTORIJA ŠTINJEK

1930–1977

STANISLAV ŠTINJEK

1932–1998

Še rosno mladim si,
usoda kruta, vzela mater,
ko pa ustvarili smo si družine,
si ti, usoda, vzela še očeta.
Žalosti se opisati ne da,
ko ostaneš brez mame in očeta
in misel na to, da vaju več ni,
še vedno boli, zelo boli ...

Pred tridesetimi leti smo ob izteku leta na zadnjo pot pospremili mamo Viktorijo, pred desetimi leti pa smo ob razcvetu pomladi k poslednjemu počitku položili še očeta Stanislava.

Hvala vsem, ki se ju spominjate, stojite ob njunem grobu,
jima naklonite lepo misel ali prižgete svečko.

Njuni otroci: Emica, Viktor in Stane z družinami

Nomen pleksikon - Pleksikon imen

Franc Vezela

... da te ne zajame malodušje,
ko prebereš ...

IMENA PO MOJE

MOJA INTERPRETACIJA IMEN JE DOMIŠLJIJSKA
JE PESNIŠKA SVOBODA KI SI JE NE PUSTIM KRATITI

APRIL

Mesec dežja in slabega vremena – pravi začetnik za pravi mesec:

HUGO – to je on! Ne pozabite! In ne spozabite se!
Hugo zameri, čeprav pravi, da ne! Hugo je pravi duh.
Včasih zli.

H – meništvo, neslišnost, krutost. Ha!
Hugo je vedno razburjen (tudi ko zgleđa miren) zaradi svojega imena.
Pač: na občinski urad!

LJUBA – uhu! Kje se srečava! V pleksikonu.
Boš povedala kaj o sebi? Ali boš mrka, kot je Krka v povodnji?
Malo v oblakih, a ne? Ta Ljuba?
Ženski princip v večnosti ali večnost v ženskem principu.
Kaj pa vemo! Giblje jo želja po zaščiti in varnosti, duh je prenesen v onostranstvo. Morala bi kdaj pa kdaj spolno občevati!
Opozicija Gabrielu. Čeprav se ne ve, zakaj.

IZIDOR – o Izidorju in ovčicah je povedano.
In o soldatu ...
Izidor se izdaja za pripadnika nacije in naroda – zna biti tudi umetno vznesen.
Celo življenje si postilja, priden je in dovolj nor, da ne odneha.
Dokazuje, da živi.

VINKO – vztrajno neuspešen. V to ga žene nekaj neotipljivega.
Je dovolj perverzen, da tega ne prizna.
Dela samomor na obroke, kdaj tudi nenadno.
Neuspehi so njegov krik na pomoč.
Če je uspešen, kar pa tako ni, je – (galanten) goljuf.
A. S.: poštenjak, optimist.

ALBERT – se nikoli ne bo ukvarjal sam s sabo.
Trd, tog – kot z drugega planeta.
Ali pa A. S.: uslužen, da te rani, vedno na uslugo.
Nikoli ne bo pri stvari. Kot da je od drugod ...
Na Alberta se hitro navežeš. Kot na kekse.

MEHTILDA – nikdar čull!
Menda samo bolj kruta inačica Matilde? Zaradi H-ja?
Neslišna, mogočna, siva eminenca.
Lahko da se družijo s podgano. Ali s krokarjem.
Neke vrste Pehta. Ali kar – Pehta!

LAZAR – zgodaj vstal. Pozno legel. Lazar je neuničljiv.
Misliš že, da je mrtev, pa se prikaže izza vogala.
Njegov konjiček: vztrajnost v presenečanju.
V nenehni borbi s časom in dovolj žilav, da ga vztrajnost ne boli.
Ali kako poškoduje. Zaradi imena je lahko depresiven.

ČE NIČ NI RES POTEM JE VSE V REDU

NIMA ZVEZE Z ZNANSTVENIM RAZISKOVANJEM
KI JE ŠE BOLJ PSEVDOZNANSTVENO
KOT MOJA SVOBODA DO IZRAŽANJA

ČE PA JE RES KAR NI DOKAZANO
POTEM – JE ŠE BOLJ V REDU

IDA (ženska) – sinonim za žensko.
V tistem pravem smislu (ali samo za umetnike?).
Vzkrik svetlobe v vitkosti – gladka v ženskosti.
Ženskost.
A. S.: norost v anemični ženski, ženska z napako.

VALERIJ – vsa moška imena s končnico -ij so sumljiva.
Kaj pa naj? Meni vsaj ...
Poskus umetno ustvariti raj. Vedno znova ponesrečen (raj).
Tudi vztrajno neuspešen, a žilav – Valerij.
Na nekih krilih, poskuša uresničiti želje ...
Potujoč skozi življenje kot na paradu.

HELENA – lepa. Lepo.
Imamo lepo Heleno. Kaj naj z njo?
Jo podtaknemo ugrabiteljem? Zanetimo z njo vojno?
Tvegamo in gremo z njo v posteljo?
Heleni je dovolj, da je Helena in te uniči. Izsesa.
Potem se ozre okrog. Ni se ji treba dolgo ozirati.
Leteči tepci okoli nje pričajo, da sodi med fatalne ženske.
Ko jih ubije, se ji še zahvalijo; nerazumljivo, res.
Ima dobra meča. Kot Anča, na primer ...

FF

skupina

(usodne ženske):

Ida, Helena, Marija, Eva, Katarina, Olga

BERNARDA – eno od imen, ko ne moreš povedati nič, hkrati pa izrečeš vse. Bernarda je z eno nogo vedno malo stran.
Poseduje svojevrstno trdost, da preživi. Ker je sicer mehka.
Išče ljubezen, potem hobije, nazadnje klone.
A. S.: anemična, spiritualno usmerjena je lahko nevarna sama sebi. Sicer mehka, voljna ...
Redke so vitke Bernarde.

RUDI – trpeči škrt.
Vedno neke drugje. Gladko mu gre, ker se zna preriniti.
A se mu ni treba prerivati. Okoli Rudija ni gneče.
Ima to srečo v življenju. Paziti se mora odvisnosti.
Meni osebno – smešno ime za umret. Vendar ni tako smešno!
Rudi trpi, pa ne ve, zakaj. To je – kot bi trpel dvakrat.
Trpi pa gladko. Vse za stvar!

KONRAD – še en nagačen škorpion.
Konradu je vse jasno. Kako neki pa drugim ni?
V glavi eksperimentira. Nikdar se mu ne izide.
Dobro zanj, sicer bi se brez oklevanja ubil.
Zna biti hladnokrvn, ali pa je – tako počasen?
Včasih je pri včerajšnji stvari, pogosteje pa v prihodnosti.
To se neredko sploh ne opazi. Se tudi sramuje imena – raje bi bil

Joža. Kar bi bila napaka. Sreča za Konrada, da se mu želje ne izpolnijo. Kamna modrosti ne odkrije.

LEONIDA – leteča ali vsaj lebdeča Leonida.

Pogosto v podobi jegulje. Je tu in tam.

A. S.: v trdnem zavetju, včasih tako nonšalantno nedostopna, anemična, da se bojiš, da bo umrla. Potrebuje sonce.

Ali partnerja v sončnem znamenju.

Največkrat oboje.

VOJKO – radoveden tip. Zaradi tega ima težave.

Včasih len. Samosvoj, perverzen, tudi neuspešen, a ne odneha. Konzervativen v željah.

JURIJ – je v bistvu kmet.

Odsoten, ko hoče biti odsoten. Porivajo ga, ko imajo čas.

Znati mora stvari, ki ga ne zanimajo. Če jih potem sprejme in vzljubi, ni moteč. Je žilave sorte. In dvakrat J? Želje, varnost, zaščita, uspeh.

Res mu je poslano. Če postane Jura, se zapije.

Jure je priden.

MARKO – kraljevič, seveda.

Ne pusti globoke sledi.

Že prva črka povzroči frustracije in travme. Zato skače. Po zele- ni trati. Priden je ali perverzen ali – oboje.

Stabilen v prizadevanjih, da se vse uredi (tudi življenje).

Venomer celi rane, tja do ... padca s konja.

MARCELIN – je pobalinski Marcel.

Razlog za alarm!

Vendar svetlobne milje daleč od Denisa.

PAVEL – glej prej!

Dodatek: če Pavel ni zadovoljen s sabo, postane Savel. Postane moder.

Da ne pokaže prave barve zaradi udarcev življenja.

ROBERT – neke vrste scena.

Robi je soft varianta Roberta.

Je aktiven (tudi v lenarjenju, pardon – v meditaciji).

Sicer družaben, a družbo si izbira. Ali pa družba Robije, Roberte.

Trdoživi, tudi ko so rahli. Iščejo nagonsko – včasih jim uspe.

Z nasprotnim spolom navadno ni sreče. Pa kaj!

Robert najde hobi. Robi tudi.

Robi za odtenek bolj nor kot Robert. Ta pa na drug način – bolj kot Robi.

KATARINA – glej prej!

Dodatek: Katarina dvojček je načelno živahnejša od že živahne Katarine vodnarja.

Široka paleta bivanja in eksotike bivanja uvršča te ženske med najbolj raznolike.

Katarza očisti in ustvari Katarino – odprto za vse!

Katarina poje,

Katarina pleše,

Katarina slika,

Katarina ukaže pobjo (hugenotov – ji je že ustrezalo ...),

Katarina plava (je vrhunska),

Katarina na TV,

Katarina zasede prestol,

Katarina francoska kraljica,

Katarina ruska carica,

Katarina prostitutka,

Katarinin samostan pri Sinaju (sveta gora, se mi zdi).

Če je Katra, da več nase in manj za družbo.

Sicer zelo družabna.

Tudi sarkastična in včasih malo morbidna.

Sicer super ...

Zdaj še samo olagumi dobim! Pa babo ...

Rek starega veterana. Če je še kje.

Morda mu je ime Polda.

In sedi na hišnem pragu, številka nevemokatera.

Humor: Zlatko Škrubej

Zmedenost

Jureta sredi najslajšega spanja zbudi telefon. Ves zmeden dvigne slušalko in zavpije: To je napačen idiot, vi številka!

Pižama

Pavel razlaga prijatelju: Ko sem sinoči prišel domov, sem zalotil pri ženi sodelavca, in to v moji pižami.

- Kaj pa žena?

- Ona je imela svojo.

Ura biologije

Pri uri biologije vpraša profesor Jožka: No Jožek, katere ptice imajo krila, pa vendarle ne morejo leteti?

- Mrtve!

Prepozna

Starejša gospodična je prišla v podjetje in srečala direktorja: Brala sem vaš oglas, da potrebujete tajnico.

- Žal.

- Sem prišla prepozno?

- Ja, deset let.

17. razstava domačih in umetnostih obrti

Nataša Konečnik Vidmar

Slovenj Gradec bo ponovno gostil razstavo domačih in umetnostih obrti – DUO, ki bo potekala od 18. aprila do 23. maja 2008 v Koroški galeriji likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu. Odprtje 17. razstave DUO bo v petek, 18. aprila 2008, ob 17. uri.

Mesto Slovenj Gradec ponuja možnost spoznavanja rokodelstva pri nas ter obuja že skoraj pozabljene obrti. V času razstave bo celo mestno jedro

oživel v duhu domačih in umetnostnih obrti, saj bodo posebej urejene tudi izložbe lokalov. Organizatorja razstave sta Obrtna zbornica Slovenije in Mestna občina Slovenj Gradec. Pokrovitelj razstave DUO je Ministrstvo za gospodarstvo. Organizator razstave ZDIS je Društvo invalidov Slovenije v sodelovanju z Mestno občino Slovenj Gradec. Organizatorji spremljevalnih prireditvev so Koroška galerija li-

kovnih umetnosti, TIC Slovenj Gradec, Podjetniški center Slovenj Gradec, Društvo Duri, Društvo klekljaric Koroške in Območna obrtna zbornica Slovenj Gradec.

V rokodelskih delavnicah bodo mojstri pokazali proces izdelave izdelkov in popeljali v svet ustvarjalnega povezovanja starega in novega, tradicionalnega in sodobnega. Potekale bodo različne rokodelske de-

lavnice, in sicer: taljenje stekla, izdelovanje glinenih izdelkov, zeliščarstvo, unikatno ročno pletenje in tkanje iz slovenske ovčje volne, usnjarstvo, čevljarstvo, izdelovanje glinenih izdelkov in aranžmajev iz naravnih materialov ter polstenje vole (filcanje). Informacije o vseh prireditvah dobite na Turističnem društvu Slovenj Gradec, telefonska številka 02 88 12 116 ali na elektronskem naslov tic@slovenjgradec.si.

Zlatko Škrubej

Napreduje

Srečata se znanca, pa eden vpraša: Kako pa kaj tvoja kleptomanija?

- Napreduje.

- Kako?

- No, včeraj sem ukradel svojo prvo zlato uro.

Posledica

Na pragu joče Milanček in sosed ga vpraša: Zakaj pa jokaš, Milanček?

- Včeraj me je oče tako natepel, da mi je strgal hlače.

- Dobro, ampak to je bilo včeraj. Zakaj pa jokaš danes?

- Mama je danes videla strgane hlače in me še ona natepla.

Gad

Jože ves paničen prihiti k zdravniku in mu reče: Gospod zdravnik, gad me je ugriznil!

- Kje pa?

- Za hišo.

Zares čudno

Učitelj vpraša učence v razredu: Ali se meni smejite?

- Neee, v en glas zavpijejo vsi.

- No, kaj pa je drugega tako smešnega v razredu?

Plača

Bojan pride šefu v pisarno: Šef, obljubili ste mi višjo plačo, če boste zadovoljni z menoj.

- Seveda, bil sem zadovoljen,

ampak do pred kratkim.

- Kako to mislite?

- Kako naj bom zadovoljen z delavcem, ki hoče višjo plačo?

Uboga

Katica očita možu: Drago, ko še nisva bila poročena, si bil veliko bolj pozoren. Imel si me veliko rajši.

- Ampak draga, saj si mi pred poroko zabičala, da ne maraš, da bi letal za poročenimi ženskami.

Obešanje

Primož je za domačo nalogo napisal spis o obešanju zvonov v farni cerkvi: Dva zvonova so postavili pred cerkev. Učitelj je deklamiral, župnik je pel, potem pa so oba obesili.

Nima jih

Zdravnik predpiše pacientu zdravilo in mu reče: Vzemite šest žličk tega zdravila na dan.

- Ne bo šlo.

- Zakaj ne?

- Doma imam samo štiri žličke.

Lastnoročni poseg

Mojca v mestu vpraša sosedo: Kje pa imaš moža?

- V bolnici. Nekaj je imel v glavi.

- Res? Kaj pa? Tumor, bulo, ...

- Ne, sosedovo Marjanco, pa sem mu jo lastnoročno izbila iz glave.

Sončni sistem

Profesor vpraša Alena: Alen, ali zdaj že razumeš, kako deluje sončni sistem?

- Razumem, gospod profesor.

- Odlično! Malo dolgo je trajalo, ampak po dvajsetih razlagah nama je končno uspelo, da sedaj razumeš.

- No ja, nečesa pa še vseeno ne razumem.

- Česa?

- Okoli česa kroži Zemlja, kadar je oblačno in dežuje?

Prepozen

Oče prepričuje šestnajstletno hčerko: Če boš ostala poštena do svojega osemnajstega leta, ti bom kupil srebrno zapestnico.

- Oh oči, si že prepozen.

Ravno včeraj mi je moj dragi poklonil zlato.

Zobozdravnik

V kupeju vlaka reče možakar ženski: Kadar se mi nasmehnete, bi vam najraje rekel, da pridite k meni ...

- Oh, vi ste pa navihan!

- Ne, sploh ne. Sem zobozdravnik.

Primeren poklic

Mama se huduje nad Mihcem: Mihec, le kaj bo iz tebe?! Že trikrat sem te poklicala, pa me sploh ne slišiš! Le kaj boš, ko boš velik?

- Natakar, mama.

Viharnik

izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d., Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D. D.

telefon: 02 88 43 332

faks: 02 88 42 684

e-mail: viharnik@gg-sg.si

direktor:

Silvo Pritrznik

glavna in odgovorna urednica:

Ida Robnik

uredniški odbor:

Ida Robnik, Brane Širnik, Gorzd Mlinšek, Jože Potočnik, Marta Krejan, Franc Jurač

lektorica:

Marta Krejan, prof.

idejna zasnova, grafično oblikovanje in priprava za tisk:

Jože Repas, design

tisk:

ZIP Center d.o.o.
Ravne na Koroškem

avtor fotografije na naslovnici:

Janez Bauer

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tč. tarifne številke 3).

Vsi, ki boste obnavljali obvezno avtomobilsko zavarovanje (AO) ali zavarovanje voznika (AOplus) in ste v zadnjem letu imeli 50-odstotni bonus, ste odslej upravičeni do 55 % bonusa.

100 % ZAVAROVANJE ZA 45 % CENE

www.ZavarovalnicaMaribor.si
080 19 20

Mlekarna Celeia nagradila svoje zveste dobavitelje mleka

Franc Jurač

V četrtek, 27. marca, je v Tremerjah potekalo že 26. srečanje največjih proizvajalcev mleka in njihovih zadrug z vodstvom Mlekarnice Celeia. Na srečanju so bili predstavljeni relativno uspešni rezultati dela za preteklo leto, aktualna problematika s področja odkupa mleka in predvsem pogled vodstva mlekarne v nadaljnji razvoj mlečne industrije oziroma panoge kot celote. Na srečanju so podelili priznanja največjim proizvajalcem mleka za leto 2007 v Mlekarni Celeia.

Predsednik Koroške kmetijsko-gozdarske zadruge Matjaž Krevh je svoje proizvajalce na srečanje popeljal kar z avtobusom, da so se lahko pošteno veselili doseženih rezultatov, saj smo tako v kategoriji individualnih proizvajalcev kot v kategoriji zadrug z velikim naskokom odnesli prva mesta, in sicer so bili prvi trije proizvajalci mleka Mlekarnice Celeia:

1. Harald Konečnik, Selovec 9, Šentjanž – 679.137 l mleka,
2. Franci Rotnik, Ravne 185, Šoštanj – 548.307 l mleka,
3. Terezija Verčkovnik, Podgorje 44, Podgorje – 513.460 l mleka.

Prvi trije proizvajalci so poleg praktičnih daril in priznanj prejeli tudi kristalne pokale, Ivan Konečnik pa je v imenu sina Haralda prevzel tudi prehodni pokal Mlekarnice Celeia. Ostali dobitniki priznanj iz Koroške zadruge so bili še:

- Marko Močilnik, Lokovica 12, Prevalje – 401.260 l mleka,
- Franc Gams, Šmartno 10, Šmartno – 394.606 l mleka,
- Peter Popič, Račušje 16, Podgorje – 337.976 l mleka,
- Darko Krivec, Podgorje 86, Podgorje – 279.858 l mleka,
- Feliks Zlatar, Zgornja Vižingga, Radlje – 277.878 l mleka,
- Robert Kac, Šmarska cesta-22, Slovenj Gradec – 260.437 l mleka,
- Ivan Šantl, Cesta ob potoku 20, Muta – 253.820 l mleka,

- Marko Kogelnik, Podklanc 5, Dravograd – 253.495 l mleka,
- Bogomir Arbiter, Brda 3, Šmartno – 249.762 l mleka,
- Ivo Večko, Završe 91, Mislinja – 247.070 l mleka,
- Marijan Rek, Stražišče 34, Ravne – 236.030 l mleka,
- Franc Podmenik, Šmiklavž 9, Podgorje – 203.774 l mleka,
- Franc Korošec, Podgorje 48, Podgorje – 201.256 l mleka,

2. Kmetijska zadruga Šaleška dolina – 10.748.535 l mleka,
3. Kmetijska zadruga Šmarje – 10.293.280 l mleka.

Treba je pojasniti, da je Koroška zadruga v letu 2007 skupaj prodala 31.529.365 l mleka in da je bila razlika mleka prodana ljubljanskim mlekarnam. Zvestim proizvajalcem gre zahvala, da smo v teh turbulentnih časih odprtega EU trga ostali enotni, kupci našega

mleka pa so se morali cenovno približati konkurenci. Danes Mlekarni Celeia mleko koroških kmetov zagotavlja skoraj 30 % vseh odkupljenih količin, mlekarna pa se lahko promovira kot edina večja mlekarna v slovenskem prostoru, ki svojim potrošnikom nudi proizvode iz izključno slovenskega mleka.

Vodja odkupa Koroške zadruge: Anemarija Gerold

Z leve: Franc Rotnik iz Šoštanja, Ivo Konečnik iz Šentjanža – oddal največ mleka – in Marjan Jakob, direktor Mlekarnice Celeia

Z leve: Vinko But, direktor KZ Šmarje, Andreja Tot, vodja odkupa KZ Šaleška dolina, Marjan Jakob, direktor Mlekarnice Celeia, in Matjaž Krevh, predsednik Koroške kmetijsko-gozdarske zadruge

Vsi koroški mlekarji

- Jože Krevh, Podgorje 87, Podgorje – 193.407 l mleka,
- Franc Juvan, Stari trg 215, Podgorje – 192.688 l mleka.

Prve tri kmetijske zadruge, dobaviteljice mleka Mlekarni Celeia:

1. Koroška kmetijsko-gozdarska zadruga – 25.782.904 l mleka,

Zaključek s plesom in zabavo

Čas je za Husqvarna.

Učinkovita košnja z zanesljivo kakovostjo.

R152SV

AKCIJA MOTORNIH KOS:
NAHRBTNIK, SONČNA
OČALA IN NITKA ZA KOŠNJO

VERIŽNA ŽAGA 136
SAMO 199,- €

NOV PIHALNIK LISTJA
125BVx BREZ GYRO SIL

AKCIJA VERIŽNIH ŽAG
NOV SISTEM TRIOBRAKE BREZPLAČNO

**BREZPLAČNA
ZAPESTNA
URA**

Poglejte ponudbo
na strani 3!

TRAKTORJI OD 2.298,- €